

Innst. O. nr. 121

(2002-2003)

Innstilling til Odelstinget fra samferdselskomiteen

Ot.prp. nr. 58 (2002-2003)

Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven)

Til Odelstinget

1. INNLEDNING

1.1 Sammendrag

Samferdselsdepartementet legger i proposisjonen frem forslag til lov om elektronisk kommunikasjon. Loven vil avløse gjeldende telelov og annen regulering som gjelder elektronisk kommunikasjon.

I EU er det vedtatt åtte rettsakter på området for elektronisk kommunikasjon. Lik anvendelse av regelverket (harmonisering) som virkemiddel for å få konkurranse i det indre marked har vært en viktig drivkraft i arbeidet med å revidere det regulatoriske rammeverket i EU. I og med at EØS-avtalen omfatter telekommunikasjon som del av det indre marked, må EFTA-landene i EØS-området også implementere det nye regelverket.

Rettsaktene er en del av reguleringen av det indre marked, og vil bli tatt inn i EØS-avtalen med tilsvarende frister for gjennomføring i Norge, dvs. må implementeres innen 25. juli 2003. Gjennom lovforslaget foreslås det at disse rettsaktene tas inn i norsk rett, og at det legges til rette for harmonisering med EU-lovgivningen både gjennom lov/forskrifter og gjennom den løpende forvaltning av regelverket. Harmoniserte rammebetingelser sikrer norske virksomheter med aktiviteter innenfor EØS-området lik behandling innenfor hele EØS-området som den de er kjent med i Norge.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Bjørgulv

Froyn, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Tor-Arne Strøm, fra Høyre, Anne Berit Andersen, Sverre J. Hoddevik, Hans Gjeisar Kjæstad og lederen Petter Løvik, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Kenneth Svendsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen og Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Jan Sahl, og fra Senterpartiet, Jorunn Ringstad, viser til at Samferdselsdepartementet i proposisjonen legger fram forslag til lov om elektronisk kommunikasjon. Loven skal avløse gjeldende telelov og lov om standarder ved overføring av fjernsynssignaler og omfatter alle former for elektromagnetiske signaler.

Komiteen er enig i at det er viktig for norske næringsinteresser å ha et harmonisert regelverk med andre lands lovgivning og viser videre til at EU behandlet denne saken februar 2002, og at det tas sikte på å implementere nytt regelverk for medlemslandene i EU/EØS fra 25. juli 2005. Implementeringen sikrer norske bedrifter lik behandling innenfor hele EØS-området.

Komiteen vil peke på at hovedformålet med gjeldende regulering har vært å bidra til en fornuftig overgang fra et rettslig monopol til et marked med konkurranse. Den nye reguleringen må ta høyde for den økende konvergensen på området. På den ene siden øker etterspørselen etter digitale tjenester, samtidig som utviklingen går i retning av en integrert IKT-sektor. Det blir mindre skille mellom IT-, kringkasting- og teletjenester. Konvergensen mellom sektorene innebærer også at strukturen endres på tvers av sektorer og den internasjonale konkurransen øker. Det er i dette perspektivet at en internasjonal harmonisering er viktig.

Komiteen mener at Norge skal være et av de landene som ligger lengst framme i verden med å ta i bruk elektronisk kommunikasjon. Komiteen mener at Norge skal være et land for innovasjon av både tekniske løsninger og for nye innholdsprodukter. Komiteen peker på at elektronisk kommunikasjon vil være avgjørende viktig for utviklingen av eksisterende næringsliv, offentlig forvaltning, helse- og utdanning i Norge. Komiteen ønsker at Norge skal være et land der det skapes nye arbeidsplasser og nye bedrifter innen elektronisk kommunikasjon. Derfor er det viktig at staten har klare målsettinger og virkemidler for å oppnå dette.

Komiteen vil peke på at et godt utbygd tilbud innen elektronisk kommunikasjon vil være et viktig distriktpolitisk virkemiddel. Hele landet må sikres gode, rimelige og framtidrettede elektroniske kommunikasjonstjenester.

Komiteen mener at Norge har et stort potensial for å utvikle løsninger for bruk innen IKT og elektronisk kommunikasjon. Samtidig er det viktig at produkter utviklet i Norge kan bli til nye eksportartikler. Det er i Norge samlet stor kunnskap om dette feltet. Derfor vil det være mulig med ytterligere verdiskapning og økt eksport innenfor dette feltet. Komiteen peker på at staten i denne sammenheng har et stort og viktig ansvar for å hjelpe og stimulere til dette.

Komiteen viser til at den nye loven skal gjøre det mulig for Norge å være blant de land som ligger helt først i å ta i bruk nye teknologiske løsninger innen næringsliv, offentlig forvaltning og i privatmarkedet. Loven skal gi grunnlag for innovasjon og nyskaping, noe som vil kunne sikre gamle arbeidsplasser og skape nye.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at det ikke er noe mål at et stort antall aktører bygger ut mobilnett, men at konkurranse sikres ved at mindre aktører leier nettkapasitet på permanent basis. Det er ønskelig med et stort antall slike virtuelle aktører, slik at mangfoldet i tjenestetilbudet sikres.

Klageordning

Komiteen mener at klageordningen blir en reell klageordning og ikke et institutt som gir mulighet for obstruksjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er viktig at avgjørelser i de forskjellige klagein-

stanser skjer raskt og at avgjørelser/vedtak fattes så snart ansvarlig saksbehandling gjør det mulig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet mener det er viktig at avgjørelser i de forskjellige klageinstanser skjer raskt og at avgjørelser/vedtak fattes innenfor et forhåndsbestemt tidsrom.

2. GJELDENE TELEPOLITIKK

2.1 Sammendrag

Telekommunikasjonssektoren reguleres i dag av lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon og med tilhørende forskrifter, som trådte i kraft 1. januar 1996, og har blant annet hatt til hensikt å legge til rette for en liberalisering av telesektoren i Norge. Ordningen med eneretter ble gradvis avvirket i perioden fra 1988 til 1. januar 1998.

Liberaliseringen i Norge har skjedd i samsvar med den pågående utviklingen i EU, og har ivarettat Norges internasjonale forpliktelser gjennom EØS-samarbeidet og WTO.

Teleloven pålegger konsesjonsplikt for tilbyder med sterk markedsstilling som anlegger, innehar eller driver offentlig telenett for tilbud om overføringskapasitet eller tilbyr offentlig telefonsjener. Tilbyder regnes normalt for å ha sterk markedsstilling dersom vedkommende har en markedsandel på 25 pst. eller mer i det aktuelle markedet. I tillegg kreves alltid særskilt konsesjon for bruk av frekvenser, radioutstyr og radiosystem. Antall frekvenskonsesjoner begrenses ut fra tilgang på radiofrekvenser.

Gjeldende telepolitiske mål bygger på at alle husstander og bedrifter over hele landet skal sikres grunnleggende teletjenester av høy kvalitet til lavest mulig pris. Videre er det et mål å legge til rette for størst mulig verdiskapning og effektiv bruk av ressursene i telesektoren gjennom virksom konkurranse.

Målet om landsdekning av grunnleggende teletjenester har til nå vært sikret ved at Telenor som en del av konsesjonsvilkårene har hatt en plikt til å levere pålagte landsdekkende tjenester. Taletelefoni, leide samband og tilknytning til digitalt nett regnes som grunnleggende tjenester. Merutgiftene knyttet til de grunnleggende tjenestene dekkes av Telenor.

Liberaliseringen av telesektoren har ført til bedre utnyttelse av eksisterende infrastruktur, samt til etablering av ny infrastruktur. Dette har gitt en positiv utvikling i form av etablering av nye aktører og nye tjenester til næringsliv og forbrukere.

Oversikter fra OECD viser at Norge de siste årene har vært blant de billigste land i verden når det gjelder priser for fastnett telefoni, mobiltelefoni og overføringskapasitet. Sett i forhold til geografi og befolkningsmønster mv., er Norge internasjonalt sett

konkurransedyktig mht. til priser og tjenester sammenlignet med land som har mindre krevende topografi og mer konsentrert befolkningsmønster. Prisnivået på teletjenester i Norge ble redusert mye fra 1989 til 1998, reelt sett med 50 pst., mens prisnedgangen etter 1998 har vært beskjeden.

Erfaring har vist at det tar lang tid å etablere lønnsomhet for nye tilbydere som konkurrerer med etablerte tilbydere i telemarkedet. Dette skyldes blant annet at det er stordriftsfordeler i deler av IKT-markedet. I 2001 og 2002 har dessuten vanskelige konjunkturførhold påvirket lønnsomheten i markedet. Det er betydelige faste kostnader knyttet til etablering av infrastruktur, mens variable kostnader knyttet til selve driften av nettene relativt sett er lave. Dette medfører at forholdene ikke ligger til rette for mange aktører f.eks. på viktige deler av infrastrukturen. Men teknologiske forbedringer og vekst i markedet vil kunne styrke mindre aktører og åpne for at nye kommer inn i markedet.

Nye tilbydere har tatt markedsandeler fra Telenor. Telenor har imidlertid fortsatt en sterk stilling på de tradisjonelle områdene av telemarkedet i Norge. Det er anslått at Telenor første halvår 2002 hadde en markedsandel på 73 pst. av sluttbrukeromsetningen i det norske telemarkedet.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader.

3. UTFORDRINGER - BEHOV FOR NYTT REGULATORISK RAMMEVERK

3.1 Sammendrag

En viktig premiss for liberaliseringen av telemarkedene fra 1998 var ønsket om å videreføre en utvikling med reduksjon i teleprisene og legge til rette for et forbedret tjenestetilbud. Departementet mener at det er mulig å hente ut flere gevinster blant annet i form av bedre tjenester og lavere priser dersom konkurransen i markedet styrkes. Det er et viktig bidrag til Norges konkurranseevne å kunne videreføre vår posisjon med internasjonalt sett lave priser.

Samferdselsdepartementets vurdering er at konkurransen i markedet fortsatt ikke er tilfredsstillende. Dersom markedet fungerer bedre, er det mulig å hente ut flere gevinster blant annet i form av bedre tjenester og lavere priser.

Hovedformålet med gjeldende regulering har vært å bidra til en overgang fra et rettslig monopol til et marked med konkurranse. Dette har vært gjort ved å legge til rette for etablering av konkurranse og sikre etablering av nye aktører. Samferdselsdepartementet mener at det sektorspesifikke regelverket har fungert tilfredsstillende som et overgangsregelverk. Utfordringene for regelverket har imidlertid vært å ha til-

strekkelig fleksibilitet til å håndtere den raske teknologiske og markedsmessige utviklingen som skjer nasjonalt og internasjonalt i telesektoren.

Endringer som følge av teknologiutviklingen, liberaliseringen og økt etterspørsel etter digitale tjenester har ført til at tradisjonelle grenser mellom IT-sektoren, mediesektoren og telesektoren gradvis viskes bort. Sammensmeltningen, ofte omtalt som konvergens, innebærer at utviklingen går i retning av en integrert informasjons- og kommunikasjonsteknologisektor (IKT-sektor). Tjenestene endres slik at det blir mindre klart skille mellom IT-, kringkastings- og teletjenester, det blir mer interaktivitet og brukerne kan få flere valgmuligheter. Konvergens mellom sektorene fører også til at strukturer endres på tvers av sektorer, og at det er sterkere innslag av internasjonal konkurranse.

Teknologi- og markedsutviklingen gjør det nødvendig å oppdatere og omarbeide den norske regulering for elektronisk kommunikasjon, herunder teleloven, og sørge for at den omfatter hele området for elektronisk kommunikasjon. Den nye loven om elektronisk kommunikasjon vil være et bedre styringsredskap for å ivareta de telepolitiske målene og målene for IT-politikken slik de er nedfelt i Regjeringens eNorge-plan. Effektive kommunikasjonstjenester av høy kvalitet er en viktig innsatsfaktor for næringsliv i alle deler av landet. Rimelig tilgang til slike tjenester er av stor betydning både for næringsliv, offentlig forvaltning og husholdninger.

EU-landene ser et nytt regelverk innenfor elektronisk kommunikasjon som en avgjørende forutsetning for å kunne realisere sine eEurope-planer.

3.2 Komiteens merknader

Formål

Komiteen viser til at hovedmålet med nåværende regulering har vært å bidra til en overgang fra monopol til et marked med konkurranse. Komiteen mener det er viktig at det i denne ekomloven blir lagt grunnlag for forutsigbar langsiktighet for utviklingen av elektronisk kommunikasjon. Komiteen mener at det som følge av konvergens og internasjonalisering er nødvendig med en omarbeiding av den norske reguleringen av elektronisk kommunikasjon, slik at loven omfatter alle typer elektronisk kommunikasjon.

Komiteen mener at effektive kommunikasjonsløsninger av høy kvalitet og til lavest mulig pris er en viktig innsatsfaktor for næringslivet, offentlig forvaltning og husholdninger i hele Norge.

Komiteen er enig med departementet om at det nye regelverket må ivareta blant annet:

- Den raske utviklingen innenfor teknologi og marked (konvergens).

- Prinsippet om teknologinøytralitet og minimumsregulering.
- Å sikre riktig balanse mellom rettssikkerhet/forutsigbarhet for aktørene og nødvendig fleksibilitet for reguleringsmyndighetene.
- Ta opp i seg og finne løsninger på regulatoriske forbedringspunkter som er identifisert i det eksisterende regelverket.
- Legge til rette for nye markeder, nye aktører og bærekraftig konkurranse.

Komiteen mener at denne loven vil være avgjørende for å gjennomføre eNorgeplanene.

Komiteen mener at formålet med den nye loven er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og framtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester.

Komiteen understreker viktigheten av at den nye loven gis tilstrekkelig fleksibilitet til å stimulere til å regulere framveksten av nye virksomheter og nye tilbud. Lovens formål og praktisering må gi sektoren mulighet for nytenkning.

Komiteen mener det er viktig at ekomloven stimulerer til investeringer slik at tilbudet i Norge innen elektronisk kommunikasjon er blant det fremste i verden. Det må være et overordnet mål at innovasjon og nyskaping skal gis gode rammevilkår innenfor den nye ekomloven.

Komiteen mener det er viktig at landets samlede ressurser i denne sektoren ses i sammenheng, slik at samfunnets samlede innsats nyttes fullt ut. Komiteen mener det er sentralt at det i denne sektoren blir laget planer for samordning. Dette vil spare samfunnet Norge for milliarder av kroner samt at det også vil gi den beste løsningen for brukerne.

Bærekraftig konkurranse

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, deler målsettingen om en bærekraftig konkurranse og ambisjonene om å gå over fra sektorregulering til regulering gjennom konkurranselovgivningen.

Flertallet vil samtidig peke på er det viktig å sikre en effektiv bruk av samfunnets ressurser. Bærekraftig konkurranse kan defineres som et marked uten aktører med sterk markedsstilling. Nå skal det være opp til regulatoriske myndigheter å definere markeder og avgjøre om aktører har sterk markedsstilling, men med Norges geografi og bosettingsmønstre kan det vise seg å være vanskelig å unngå aktører med sterk markedsstilling i visse markeder. Fastnettet og mobilnett kan være eksempler i så måte. Det kan også reises tvil om det er mulig og ønskelig å etablere flere landsdekkende fastnett og mobilnett, utover de som er bygget og er under utbygging. Å skul-

le regulere tilgangen til eksisterende fastnett og mobilnett slik at det stimulerer til bygging av flere landsdekkende nett, kan derfor være uhensiktsmessig. Regulatoriske myndigheter må fortsatt ha mulighet til bestemme vilkårene for tilgang til f.eks nettressurser. Myndighetene må her balansere hensynet til bærekraftig og virksom konkurranse slik at et en oppnår effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser.

Flertallet vil peke på at i Innst. S. nr. 192 (2002-2003) uttrykte en samlet komité følgende:

"Komiteen er usikker på om flere nett og økt nett-konkurranse vil føre til at behovet for regulering av mobilmarkedet helt vil bortfalle. Det vil fortsatt kunne være behov for regulering av visse former for tilgang og betingelser. Det er ønskelig at aktørene i størst mulig grad blir enig om dette på kommersielle vilkår, men Post- og teletilsynet vil ha en sentral rolle i fastsetting av vilkår så lenge mobilmarkedet er definert som et regulert marked og det er aktører med sterk markedsstilling i dette markedet.

Komiteen vil peke på at videreselgere, tjenesteleverandører og virtuelle operatører også kan være viktige aktører i det fremtidige mobilmarkedet for å bidra til innovasjon, konkurranse og verdiskaping i tillegg til nettoperatorene. Dette er aktører som vil være viktige og velkomne i det norske mobilmarkedet."

Flertallet forutsetter at eksisterende reguleringspolitikk blir videreført inntil ny er implementert, slik at en unngår et politikkvakuum.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til sitt forslag om at "bærekraftig konkurranse" erstattes med "virksom konkurranse", og mener dette i større utstrekning dekker lovens intensjoner.

Komiteen sin medlem frå Senterpartiet viser til at konkurranse er eit viktig verkemiddel for å nå dei politiske måla innanfor elektronisk kommunikasjon, men konkurranse åleine er ikkje nok. Det kan vere nødvendig med statleg medfinansiering til utbygging av elektroniske nettverk i ulønsame område.

Fullmaktslov

Komiteen vil vise til at de markedene som reguleres av ekomloven er preget av stor endringshastighet. Det er derfor vanskelig for myndighetene å skulle foreta detaljregulering gjennom lov, ettersom det å endre lover tar relativt lang tid og det er fare for å komme på etterskudd i reguleringsarbeidet. Det er derfor nødvendig og ønskelig å gi myndighetene anledning til å regulere gjennom forskrifter via hjemmel i loven.

4. MÅL OG PRINSIPPER FOR NYTT REGELVERK

4.1 Sammendrag

Den nye loven vil gi myndighetene virkemidler for å kunne styrke konkurransen, og finne løsninger på problemstillinger som ikke løses godt nok innenfor gjeldende regelverk. Formålet med den nye loven er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester. Dette skal oppnås gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser og ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse. De fastlagte telepolitiske målene videreføres i den nye loven.

Det legges opp til å videreføre formålet i dagens telelov og fastlagte telepolitiske mål. For å oppnå formålet med loven, foreslås det at virksom og bærekraftig konkurranse skal være det viktigste virkemidlet for å sikre god utnyttelse av samfunnets ressurser og gi høyere verdiskapning innenfor området for elektronisk kommunikasjon. Loven vil således fortsatt sikre tilgang på grunnleggende tjenester i hele landet og at samfunnsplågte oppgaver utføres.

Loven inneholder samtidig styringsverktøy som er fleksible nok til både å stimulere til og regulere fremveksten av nye markeder.

For å sikre fortsatt vekst og utvikling av nye nett og tjenester, er det viktig at tilbyderne har forutsigbare rammebetingelser. Samtidig må tilsynsmyndighetene sikres fleksibilitet når det gjelder valg av regulatoriske virkemidler for å styrke konkurransen i markedet.

For å sikre at nasjonale behov for elektronisk kommunikasjon ivaretas, må blant annet regelverket for elektronisk kommunikasjon og praktiseringen av dette bidra til å sikre at alle sluttbrukere har tilgang til grunnleggende, leveringspliktige tjenester som f.eks. telefonitjenesten. Dette gjelder også funksjonshemmede og andre brukere med særlige behov. Det er videre et mål i den nye loven å sikre at kommunikasjon mellom sluttbrukere kan skje uavhengig av hvilken tilbyder de er tilknyttet. Loven fokuserer også på å fremme gode og fremtidsrettede tjenester. Dette innebærer at loven skal ivareta et bredt spekter av hensyn som spenner fra å legge forholdene til rette for nyskaping og innovative tjenester til å fremme krav til sikkerhet og integritet.

Regelverket og praktiseringen av dette tar sikte på at den sektorspesifikke konkurransereguleringen etter hvert kan avvikles og markedet i større grad overlates mer til generell konkurranseregulering.

Som følge av dette bygger det nye regelverket på prinsippene om minimumsregulering, teknologinøytralitet og ikke-diskriminering:

- Prinsippet om minimumsregulering innebærer blant annet at sektorspesifikk regulering ikke

skal benyttes dersom målene i regelverket kan nås gjennom bruk av alminnelig konkurranserett. Tilsynsmyndigheten må gjennomføre analyser for å se om det er virksom konkurranse i markedet før ev. tiltak innføres, og særskilte regulatoriske forpliktelser må være egnet til å oppnå virksom konkurranse.

- Prinsippet om teknologinøytralitet bygger på at regelverket ikke skal gi fordeler ved bruk av bestemte teknologier. Aktørene i markedet skal selv velge hvilken etableringsmåte og teknologi som er mest kostnadseffektiv. Dette betyr imidlertid ikke at reguleringen skal praktiseres likt på tvers av teknologier. For eksempel kan en gammel teknologi bli favorisert i forhold til en ny teknologi, dersom begge disse pålegges samme forpliktelser.
- Prinsippet om ikke-diskriminering skal sikre at virksomheter med sterk markedsstilling ikke utnytter sin posisjon til skade for konkurransen. Med ikke-diskriminerende konkurransevilkår menes blant annet at andre tilbydere skal gis samme vilkår for tilgang til nett og tjenester som tilbydereren med sterk markedsstilling gir til interne forretningsenheter.

Etablering av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester krever betydelige kostnader. Stort behov for kapital i oppstartfasen kan derfor være et etableringshinder. Dette skaper grunnlag for konkurranseforhold med færre aktører enn i et marked uten stordriftsfordeler. Departementet mener likevel det er rom for å få etablert flere større aktører enn det vi ser i dag, samt flere mindre, nisjepregede virksomheter. Utfordringen for tilsynsmyndighetene blir å finne en god balanse mellom utnyttelse av stordriftsfordeler og en bærekraftig konkurranse med mange aktører.

Bestemmelser som gir nye tilbydere tilgang til eksisterende kommunikasjonsnett videreføres fra dagens telelov. Hensynet til bærekraftig konkurranse krever at tilsynsmyndighetene ved ev. inngrep balanserer netteierens rett til å utnytte sin infrastruktur og den retten nye tilbydere har til tilgang til eksisterende nett for å kunne tilby konkurrerende tjenester.

Prisregulering i form av krav om kostnadsorientering og maksimalpriser benyttes i gjeldende regulering som virkemiddel for å korrigere for manglende konkurranse. Praktiseringen av kostnadsorienteringskravet er vanskelig, og preges av bruk av skjønn. Håndhevingen av kravet krever stor kompetanse hos tilsynsmyndigheten. Dagens prisregulering er dessuten ressurskrevende, blant annet som følge av informasjonsskjevheter mellom tilsynsmyndigheten og den regulerte operatøren. Departementet mener at prisregulering er et virkemiddel som skal benyttes

med varsomhet. Departementet foreslår at det med utgangspunkt i den nye loven skal benyttes virkemidler som er enklere i bruk, og som i større grad tar hensyn til aktørenes generelle investeringsmotive og risikoen ved nettverksinvesteringer. For eksempel må det tas hensyn til at pålegg om tilgang til eksisterende nett ikke må redusere nye tilbyders incentiver til å investere i eget nett og utstyr som sikrer bærekraftig konkurranse på lengre sikt.

Gjennom det nye lovforslaget, forskrifter og den løpende forvaltningen av det nye regelverket legges det som nevnt opp til harmonisering med EUs regelverk for elektronisk kommunikasjon. For å harmonisere virkemiddelbruken, og hindre at reguleringen fører til ulike regimer i EU/EØS-landene, blir det opprettet komiteer på EU-nivå som skal drøfte og bli enige om hvilke virkemidler som skal anvendes. Norge vil som EØS-medlem ha observatørstatus i disse komiteene.

Regjeringens målsetting er å legge til rette for bærekraftig konkurranse, dvs. å få etablert markeder som kan klare seg selv som ordinære markeder uten statlig særregulering. Dette krever at reguleringen må virke på en måte som bidrar til å fjerne behovet for særskilt regulering på lengre sikt. I håndhevingen av den nye reguleringen vil det derfor være en utfordring for myndighetene å gi aktørene mest mulige forutsigbare rammevilkår, som verdsetter innovasjon, investeringsvilje og reflekterer at det skal være balanse mellom risiko og gevinst for aktørene i et lengre tidsperspektiv. Samtidig må dette avveies mot de positive sidene ved at nye markedsaktører får tilgang til ressurser som disponeres av aktører med sterk markedsstilling.

Utvidelse av virkeområdet

En naturlig konsekvens av sammensmeltingen (konvergen) mellom tele-, medie- og IT-sektoren er at alle overføringsnett bør omfattes av felles rammebestemmelser. I tråd med dette foreslås lovens virkeområde utvidet i forhold til virkeområdet i dagens telelov. Den nye loven skal regulere all virksomhet innenfor området for elektronisk kommunikasjon, dvs. alle typer elektroniske kommunikasjonsnett med tilhørende tjenester, utstyr og installasjoner som er nødvendig for overføring av signaler. Forvaltning og bruk av frekvenser, nummer, navn og adresser (herunder Internettadresser) er også omfattet av den nye loven.

Konvergen mellom tele-, IT- og mediesektorene gjør det videre nødvendig å skille regulering av selve overføringen av signaler i kommunikasjonsnettene fra regulering av innholdet i tjenestene som leveres via de elektroniske kommunikasjonsnettene. Det foreslås at innhold ikke skal reguleres i denne lo-

ven (med mulig unntak for innhold i teletorgtjenester).

Det følger av EUs nye rettsakter på dette området at direktiv 95/47/EF om standarder for overføring av fjernsynssignaler oppheves ved iverksetting av den nye loven om elektronisk kommunikasjon. I tråd med dette foreslås det at bestemmelsene i lov 1. juli 1999 nr. 50 om standarder for overføring av fjernsynssignaler oppheves og tas inn i loven om elektronisk kommunikasjon.

Lovforslaget omfatter også bestemmelser om tilgang til digital-TV-systemer. Når slike systemer brukes til tilbud av elektronisk kommunikasjon, vil de omfattes av lov om elektronisk kommunikasjon. I den grad slike tekniske forhold også har en kulturpolitisk betydning, vil de også kunne reguleres i kringkastingsloven (f.eks. regulering av Elektronisk Program Guide (EPG)).

4.2 Komiteens merknader

Komiteen tar til orientering at Regjeringen vil fremme en egen stortingsproposisjon om samtykke til EØS-komiteens beslutning om å innlemme EUs reguleringspakke i EØS-avtalen. Det er komiteens oppfatning at det vil styrke de nasjonale tilsynsmyndighetene og dermed styrke mulighetene for en nasjonal myndighetskontroll av de ulike aktører innen området elektronisk kommunikasjon.

Komiteen er enig i at kompetansefordelingen mellom nasjonale myndigheter, Kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan (ESA) best vil bli ivare tatt gjennom en konsultasjonsprosedyre. Det er komiteens oppfatning at en slik konsultasjonsordning vil bidra til at både regelverk og bruk av virkemidler blir praktisert så likt som mulig i hele EØS-området.

Komiteen mener at det i saker som vil omfatte både en nasjonal høring og en konsultasjon med EU og ESA, bør det legges opp til en prosedyre som kan bidra til at det ikke brukes unødig tid før en avgjørelse kan treffes. For å oppnå det bør det vurderes en praksis hvor nasjonale høringsinstanser kan trekkes inn i forkant på en mer uformell basis.

Komiteen er av den oppfatning at Norge på best mulig måte bør la seg bli representert i Kommisjonens kommunikasjonskomité og i ERG (European Regulators Group). En slik representasjon vil styrke det industripolitiske potensialet som ligger i harmoniseringen av lovverket for elektronisk kommunikasjon.

Komiteen mener at formålet er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og framtidsrettede elektroniske kommunikasjons tjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for utviklingen av holdbare markeder som på lengre sikt kan klare seg uten statlig særregulering.

Komiteen viser til at den nye loven for elektronisk kommunikasjon skal gjelde for alle typer elektronisk kommunikasjon. Dette innebærer at tradisjonelle regulatoriske skiller blir mindre.

Komiteen mener det er en forutsetning at all virksomhet som kommer inn under denne loven behandles på en likeverdig måte. Dette kan blant annet gjelde i forbindelse med regulering av selskap med sterk markedsstilling og med tilgang til bruk av andres nett.

Komiteen viser til at statens rolle innen telesektoren har gått fra selv å eie, drive og finansiere telekommunikasjonsnett, til å legge til rette for at private aktører kan gjøre dette under bestemte betingelser. Komiteen viser til at Regjeringen, gjennom telepolitikken ønsker å etablere ordinære markeder som i framtiden skal klare seg uten omfattende statlig regulering.

Komiteen viser til at det i overgangen mellom markeder med monopoltilstand til virksom konkurranse vil det være nødvendig med sektorspesifikk regulering.

Komiteen mener at hensikten med loven også må være å gi styringsverktøy som er fleksible nok til både å stimulere og til å regulere framveksten av nye markeder. Komiteen mener det er viktig for å sikre fortsatt vekst og utvikling av nye nett og tjenester ved å gi forutsigbare rammebetingelser. Samtidig som tilsynsmyndighetene sikres fleksibilitet når det gjelder valg av regulatoriske virkemidler for å styrke konkurransen i markedet og sikre framvekst av nye nett og tjenester.

Komiteen viser til at for å sikre nasjonale behov for elektronisk kommunikasjon ivaretas, må blant annet regelverket og praktiseringen av dette bidra til å sikre at alle sluttbrukere har tilgang til grunnleggende, leveringspliktige tjenester. Komiteen vil spesielt understreke dette i forhold til funksjonshemmede og andre med spesielle/særlige behov.

Komiteen mener at loven skal være teknologinøytral. Aktørene skal selv kunne velge etableringsmåte og teknologi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på at monopolsituasjonen for de forskjellige bransjene denne loven omhandler er forskjellig. Derfor vil det være nødvendig at Regjeringen så raskt som mulig sørger for at alle typer nett blir likebehandlet. Det er stor forskjell mellom Telenors nett som har en tilgjengelighet for ulike konkurranter og lokale kabel TV-nett som har tilnærmet monopol i begrensede geografiske områder.

Minimumsregulering

Komiteen slutter seg til prinsippet om minimumsregulering. Det innebærer at sektorspesifikk

regulering ikke skal benyttes dersom målene i regelverket oppnås gjennom bruk av alminnelig konkurranserett.

Komiteen mener de regulatoriske myndigheter har best kompetanse til å identifisere hvilke markeder som har behov for regulering og hvilke type regulering som skal gjennomføres.

5. STERK MARKEDSSTILLING

5.1 Sammendrag

Lovforslaget tar sikte på å legge forvaltningen av den sektorspesifikke regulering nærmere opp mot tradisjonelle konkurranserettslige prinsipper, gjennom anvendelse av konkurranserettslige metoder for identifisering av tilbydere med sterk markedsstilling. Slik tilnærming til generell konkurranserett kombinert med etablering av bærekraftig konkurranse i markedet for elektronisk kommunikasjon antas å føre til at den sektorspesifikke konkurranseregulering for elektronisk kommunikasjon gradvis vil kunne reduseres.

Tilbydere som har sterk markedsstilling

I dagens regelverk er enkelte større tilbydere pålagt særskilte forpliktelser. Disse omtales som aktører med sterk markedsstilling. Denne ordningen videreføres i den nye loven. Det foreslås imidlertid at innholdet i begrepet sterk markedsstilling endres, slik at terskelen for å bli utpekt som tilbyder med sterk markedsstilling blir hevet. Terskelverdien for sterk markedsstilling er i nåværende regelverk satt til 25 pst. markedsandel i det relevante marked.

Videre foreslås det at forståelsen av hva sterk markedsstilling er skal legges nært opp til konkurranserettens begrep "dominerende stilling", som er den terskelen som benyttes for å avgjøre om man i medhold av konkurranseloven kan gripe inn og forby adferd som begrenser konkurransen i et marked. I praksis vil dette bety at det skal anvendes konkurranserettslige metoder for å identifisere tilbydere med sterk markedsstilling.

I lovforslaget heter det at en tilbyder vil ha sterk markedsstilling når den alene eller sammen med andre har økonomisk styrke i et relevant marked som gjør at den i betydelig grad kan opptre uavhengig av konkurrenter, kunder og forbrukere. Sterk markedsstilling i ett marked kan føre til at en tilbyder har sterk markedsstilling også i et tilgrensende marked.

Selv om man i forståelsen av hvilke aktører som har sterk markedsstilling legger opp til en tilnærming mellom den sektorspesifikke reguleringen for elektronisk kommunikasjon og den alminnelige konkurranseretten, vil det fortsatt være vesentlige forskjeller mellom disse regelverkene. Dette gjelder spesielt tre forhold:

- Den sektorspesifikke reguleringen bygger ikke på at det skal være påvist misbruk av sterk markedsstilling før særlige regulatoriske plikter pålegges. Det vil si at tilbydere kan pålegges forpliktelser etter "føre var"-prinsippet (også kalt ex ante-regulering). I konkurranselovgivningens derimot er det kun påvist misbruk av dominerende markedsstilling som utløser eventuelle regulatoriske inngrep, dvs. at inngrepet skjer i etterkant av misbruket (dette kalles ex post-regulering). Det viktige iht. den sektorspesifikke reguleringen er at tilbyder gjennom sin sterke markedsstilling har mulighet til å misbruke sin posisjon.
- Den sektorspesifikke regulering er rettet mot markeder som er forhåndsdefinert. Konkurranseretten forhåndsdefinerer ikke markeder, men tar utgangspunkt i den enkelte sak, og avgrensner produkt- og tjenestemarkeder ut fra de konkrete forholdene i saken. Dette kan føre til at produkt- og tjenestemarkedene som legges til grunn i den sektorspesifikke reguleringen blir annerledes enn produkt- og tjenestemarkedene som blir lagt til grunn i henhold til konkurranseretten.
- Mens konkurranselovgivningens formål er å sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse, skal sektorlovgivningen på området for elektronisk kommunikasjon i tillegg også ivareta andre samfunnsmessige formål som f.eks. å bidra til at viktige elektroniske kommunikasjonstjenester er tilgjengelig for brukere over hele landet.

Utpekning av aktører med sterk markedsstilling skal skje etter bestemte prosedyrer. EU-kommisjonen/EFTAs overvåkningsorgan skal utstede anbefalinger om hva som er de relevante produkt- og tjenestemarkeder for vurdering. Dernest skal de nasjonale tilsynsmyndighetene gjøre markedsanalyser i de definerte markedene. Analysene skal følge retningslinjer som er utstedt fra Kommisjonen og vedtatt av EFTAs overvåkningsorgan. Markedsanalysene skal så danne grunnlag for en konkret vurdering av om en eller flere aktører har sterk markedsstilling i dette markedet, og hvilke forpliktelse de i så fall skal pålegges. Nasjonale avvik fra de nevnte anbefalingene og retningslinjene må godkjennes særskilt av EFTAs overvåkningsorgan, jf. pkt. 11.1, beskrivelsene av konsultasjonsprosedyren i EU/EØS-området.

Plikter for tilbydere med sterk markedsstilling

Lovforslaget legger opp til at tilbyder med sterk markedsstilling kan pålegges forpliktelser som skal legge forholdene til rette for at nye aktører kan konkurrere med de etablerte. Det legges ikke opp til at det automatisk skal følge forpliktelser med å ha sterk

markedsstilling. Lovforslaget legger opp til at den nasjonale tilsynsmyndigheten skal kunne skreddersy hensiktsmessige vedtak basert på grundige vurderinger av behovet i det enkelte tilfellet. Hvilke forpliktelser som pålegges vil derfor variere fra sak til sak. Lovforslaget gir hjemmel for en rekke virkemidler som kan anvendes av tilsynsmyndigheten, herunder pålegg om tilgang, samtrafikk, ikke-diskriminerende vilkår, offentliggjøring av leveringsvilkår og pris- og regnskapsregulering.

Departementet bemerker at forholdet mellom Konkurransetilsynet og Post- og teletilsynet vil bygge på et allerede eksisterende samarbeid som er formalisert gjennom flere avtaler mellom tilsynene. Forholdet mellom Post- og teletilsynet og Konkurransetilsynet vil bli klargjort i en ny avtale mellom tilsynene. I tillegg inneholder loven en egen bestemmelse om utlevering av taushetsbelagt informasjon mellom tilsynene. Det legges opp til at reguleringen på dette området skal være fleksibel.

5.2 Komiteens merknader

Tilbydere med sterk markedsstilling

Komiteen viser til at i dagens regelverk er enkelte større tilbydere pålagt særskilte forpliktelser og at disse omtales som aktører med sterk markedsstilling. Komiteen viser til at denne ordningen videreføres i den nye loven. Komiteen viser til at det foreslås endringer i hva som legges i begrepet sterk markedsstilling og at forståelsen av begrepet legges nær konkurranserettenens begrep om dominerende stilling.

Komiteen viser til at lovforslaget definerer en aktør med sterk markedsstilling når den alene eller sammen med andre, har økonomisk styrke i et relevant marked som gjør at den i betydelig grad kan opptre uavhengig av konkurrenter, kunder og forbruker.

Komiteen vil spesielt peke på at det vil være nødvendig at som følge av konvergens må begrepet sterk markedsstilling også brukes i forhold til mindre geografiske områder.

Komiteen viser til at selv om man i forståelsen av hvilke aktører som har sterk markedsstilling, legger opp til en tilnærming til alminnelig konkurranseretten, vil det fortsatt være forskjeller mellom sektorspesifikk regulering og den alminnelige konkurranseretten, herunder:

- Den sektorspesifikke reguleringen bygger ikke på at det skal være påvist misbruk av sterk markedsstilling før særlige plikter pålegges.
- Den sektorspesifikke reguleringen er rettet mot markeder som er forhåndsdefinert.
- Mens konkurranselovgivningens formål er å sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser ved

å legge til rette for virksom konkurranse, skal sektorlovgivingen på dette området i tillegg sørge for å ivareta samfunnsmessige formål som f.eks. å bidra til at viktige kommunikasjonstjenester er tilgjengelige for alle brukere i landet.

Plikter for tilbydere med sterk markedsstilling

Komiteen mener at utpeking av tilbydere med sterk markedsstilling skal skje i samsvar med prosedyrene i loven og være forutsigbare. Deretter må regulatoriske myndigheter ha fleksibilitet til å velge de virkemidlene som bidrar til at de telepolitiske målingene nås.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i lovforslaget legges opp til at tilbydere med sterk markedsstilling kan pålegges forpliktelser som skal legge forholdene til rette for at nye aktører kan konkurrere med de etablerte, men at de nye aktørene ikke skal pålegges tilsvarende plikter som de med sterk markedsstilling.

Komiteen sin medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiet sine merknader i Innst. S. nr. 192 (2002-2203) der partiet gjekk mot å åpne for pålegg om tilgang til andre aktørar sine nett. Denne medlemmen meiner at tilgang til nett framleis bør baserast på avtaler mellom partane, der partane blir samde om vilkåra for nettilgang utan at staten innfører pålegg. Det vil vere den beste løysinga for å oppretthalde investeringsmotiva til aktørane og sikre god dekningsgrad på tenestene.

Tidspunkt for retting ved klage

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, vil be departementet vurdere om det er hensiktsmessig å gi regulatorisk myndighet en hjemmel til fastsette tidspunkt for retting til et annet enn vedtakstidspunkt og eventuelt fremme forslag om slik hjemmel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, har merket seg at når tidspunktet for retting ved klage blir satt til vedtakstidspunktet, kan det hevdes at netteiere har incitament til å beregne seg for høye priser. Skal tilbydere få tilbake det de har betalt for mye før vedtakstidspunkt, må de i dag gå til domstolene. Hvis regulatorisk myndighet har hjemmel til å sette et annet tidspunkt for retting enn vedtakstidspunkt, kan det hevdes at netteiere få incitament til å sette "riktigere" priser og markedet blir mer selvregulerende.

6. TILLATELSER TIL ETABLERING OG DRIFT

6.1 Sammendrag

For å oppnå og støtte utviklingen av markedet for elektronisk kommunikasjon er det viktig å begrense prosedyrer og vilkår til det som er strengt tatt nødvendig.

Lovforslaget tar sikte på å begrense reguleringsregimet til et nødvendig minimum med et rettslig rammeverk som sikrer enkeltpersoner og virksomheter rett til å tilby elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester.

Samferdselsdepartementet foreslår at dagens konsesjonsplikt for tilbydere med sterk markedsstilling opphører. I stedet vil loven med forskrifter på generelt grunnlag fastsette hvilke plikter og rettigheter som pålegges tilbydere. For tilbydere med sterk markedsstilling legger lovforslaget dessuten opp til å spesialtilpasse plikter og rettigheter gjennom enkeltvedtak som revideres med jevne mellomrom, jf. sterk markedsstilling.

Lovforslaget legger opp til at de pålagte landsdekkende tjenester og de spesielle samfunnspålagte oppgaver ivaretas på annen måte. For mer om dette, jf. kap. 8.1, leveringspliktige tjenester. Konsesjonsplikten for forvaltning og bruk av knappe ressurser (frekvenser og nummer) opprettholdes.

Telenors konsesjon vil opphøre, men forpliktelsene vil bli videreført i avtale eller pålegg.

Departementet foreslår at den gjeldende ordningen med lovbestemt ubetinget registreringsplikt for tilbydere ikke videreføres. Det foreslås imidlertid en forskriftshjemmel for myndigheten til å pålegge registreringsplikt i den utstrekning dette anses nødvendig for å føre tilsyn med markedet.

Det understrekes at departementet ser det som viktig at en velger en reguleringsmåte som i størst mulig grad bidrar til at en unngår unødige byrder for aktørene i markedet. Det er departementets oppfatning at en ved innføring av en forskriftshjemmel til erstatning for en lovpålagt ubetinget registreringsplikt på en fleksibel måte bidrar til dette helt eller delvis.

6.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at dagens telelov baseres på et system med konsesjoner og reguleringsordninger. Som følge av dette systemet pålegges de største aktørene på telemarkedet særlige plikter.

Komiteen viser til at Regjeringen i forslag til lov foreslår at dagens konsesjonsplikt for tilbydere med sterk markedsstilling opphører. I stedet foreslås det at loven med forskrifter på generelt grunnlag vil fastsette hvilke plikter og rettigheter som pålegges tilbydere.

Komiteen viser videre til at Regjeringen foreslår at tilbydere med sterk markedsstilling gis spesielle tilpassende plikter og rettigheter som revideres med jevne mellomrom.

Komiteen slutter seg i utgangspunktet til dette, men vil understreke at det er av nasjonal betydning at de pålagte landsdekkende tjenestene og samfunnsplagte oppgaver blir videreført i det nye lov- og forskriftsverket. Komiteen viser til merknader under kap. 8.

Komiteen slutter seg til at konsesjonsplikten for forvaltning og bruk av knappe ressurser opprettholdes.

Registreringsplikt

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, vil vise til at Post- og teleilsynet i sine høringsuttalelser mener at det er tilstrekkelig med en forskriftshjemmel til å kunne pålegge registreringsplikt der det er nødvendig om behovet skulle oppstå. Flere av høringsinstansene deler oppfatningen om at behovet for å videreføre registreringsplikten ikke er til stede og at oversikt over de eksisterende ressursene kan skaffes på mer hensiktsmessige måter.

Flertallet støtter derfor forslaget om å fjerne den ubetingede registreringsplikten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er ikke enig i forslaget om å avvike den lovbestemte ubetingete registreringsplikten for tilbydere. Registreringsplikten gir en oversikt over all tilgjengelig nettressurs som vil være av uvurderlig betydning i utbyggingen av et landsomfattende nettverk, bl.a. for videre utbygging av lokale nett, og for å løse framtidige problemer ved skader, konkurs, osv. Post- og teleilsynets mangeårige nettregister baseres nå på elektronisk registrering fra aktørene, og kan utfylles, f.eks. gjennom informasjon fra kommunale etater.

I § 10-3 annet ledd presiseres det at myndighetene, for å være i stand til å fylle sin funksjon innenfor elektronisk kommunikasjonssikkerhet og -beredskap, må ha en oppdatert oversikt over all relevant kommunikasjonsinfrastruktur. En opprettholdelse av registreringsplikten bør, etter disse medlemmers oppfatning, kunne tilpasses EUs tillatelsesdirektiv.

7. TILGANG OG SAMTRAFIKK

7.1 Sammendrag

Tilgang er en funksjon som gir bruker tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller elektronisk kommunikasjonstjeneste. Samtrafikk er en form for tilgang som tilrettelegger for formidling av trafikk

mellom tilbydere, slik at sluttbrukere kan kommunisere med hverandre uavhengig av hvilken tilbyder de er tilknyttet.

Utgangspunktet i det nye regelverket er at tilbydere skal kunne forhandle om tilgang og samtrafikk på forretningsmessig grunnlag.

Lovforslaget innebærer visse justeringer av reguleringsmåten og omfanget i forhold til dagens regelverk. Lovforslaget opprettholder plikt til å inngå avtale for aktører med sterk markedsstilling, men viderefører ikke automatikken i at tilbydere med sterk markedsstilling skal tilby tilgang og samtrafikk til kostnadsorienterte priser, eller at avtalene om slik tilgang skal tilbys til offentlig tilgjengelige og ikke-diskriminerende vilkår. I lovforslaget er tilsynsmyndigheten gitt kompetanse til å vurdere hvilke virkemidler som skal brukes i det enkelte tilfellet. Det settet av virkemidler som er nedfelt i lovforslaget er imidlertid et maksimumssett, og angir ytterrammene for hva tilsynsmyndighetene kan pålegge tilbydere med sterk markedsstilling. Omfanget av hvilke typer tilgang og samtrafikk som kan reguleres er i lovforslaget utvidet, blant annet som følge av at lovens virkeområde er utvidet, men også som følge av at forvaltningen av gjeldende rett har identifisert et behov for en mer målrettet tilgangs- og samtrafikkregulering.

7.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett/tjeneste, og samtrafikk som gir plikt for å tilrettelegge for trafikk mellom tilbydere, er av de viktigste elementene i dagens regulering.

Komiteen mener at også i det nye lov- og forskriftsverket vil tilgang og samtrafikk være blant de viktigste elementene. Som følge av at lov om elektronisk kommunikasjon omfatter et mye større samfunnsområde enn den gamle teleloven, vil det være nødvendig at prinsippet/formålet med tilgang og samtrafikk også blir gjort gjeldende for de nye områdene som kommer inn i denne loven.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet mener at dette vil være nødvendig som følge av avmonopoliseringen innenfor kabel-tv-nett.

Nasjonal roaming

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, vil vise til Stortingets behandling av mobilmeldingene hvor et bredt flertall i Innst. S. nr. 192 (2002-2003) støttet bruk av nasjonal roaming i mobilnettene generelt og åpnet for dette virkemidlet også i UMTS-nettene når det oppstår aktør(er) med sterk markedsstilling.

Flertallet stiller seg fortsatt positiv til bruk av nasjonal roaming, men ser det ikke som hensiktsmessig å lovfeste de ulike regulatoriske virkemidlene, ei heller nasjonal roaming.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Innst. S. nr. 192 (2002-2003) hvor komiteens flertall pålegger aktører med sterk markedsstilling i UMTS-nettet nasjonal roaming. Dette er av avgjørende betydning for å sikre forbrukernes tilgjengelighet i et sammenhengende nett. Det er disse medlemmes oppfatning at loven om elektronisk kommunikasjon må inneholde en bestemmelse om dette.

Komiteen sin medlem frå Senterpartiet viser til Senterpartiet sine merknader i Innst. S. nr. 192 (2002-2003) der partiet gjekk mot å innføre pålegg om nasjonal roaming, men bad om at det vart laga eit opplegg for ei frivillig ordning.

8. LEVERINGSPLIKTIGE TJENESTER OG SPESIELLE SAMFUNNSPÅLAGTE OPPGAVER

8.1 Sammendrag

Lovforslaget medfører at de leveringspliktige tjenestene og de spesielle samfunnspålagte oppgavene (SSO) videreføres i sin helhet.

Telenors konsesjon og forholdet til leveringsplikt og samfunnspålagte oppgaver

Lovforslaget legger opp til at individuelle konsesjoner til tilbyder kun skal omfatte begrensede ressurser som frekvenstillatelse og nummer. Som følge av dette vil den konsesjon Telenor i dag har fordi de har sterk markedsstilling, som nevnt i pkt. 6.1, bli opphevet. De leveringspliktige tjenestene og de spesielle samfunnspålagte oppgavene som følger av konsesjonen videreføres i avtale eller om nødvendig ved pålegg. Dette gjelder blant annet krav om levering av telefoni til hele landet, ytelse til funksjonshemmede, telefonautomater, katalog, opplysnings-tjeneste, nød- og sikkerhetstjenester knyttet til kystradioen og tjenester til Svalbard. Generelle forpliktelser for aktører med sterk markedsstilling vil ellers bli fastsatt i forskrift.

Lovforslaget innebærer dermed ingen endring av forpliktelsene slik de er nedfelt i gjeldende rett, dvs. i forskrift eller konsesjon. Dette er viktig for å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, og for å kunne oppfylle sentrale distrikts-, sosialpolitiske, sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn også i fremtiden.

I et etablert og velfungerende marked der byrden ved å tilby leveringspliktige tjenester i et gitt tilfelle fremstår som urimelig, vil det normalt være best å la flere aktører konkurrere om leveranse av tjenestene. Dette kan f.eks. gjøres ved hjelp av anbud eller auksjoner, slik at man på en effektiv måte får synliggjort og beregnet kostnadene. Lovforslaget legger opp til at flere aktører i slike tilfeller kan konkurrere om å levere hele eller deler av de leveringspliktige tjenestene og de spesielle samfunnspålagte oppgavene. Hvis det skulle oppstå en situasjon der ingen tilbydere er villige til å påta seg disse forpliktelsene, er det nødvendig at det legges opp til at myndigheten kan pålegge slik plikt gjennom enkeltvedtak. Myndigheten foreslås gitt slik hjemmel.

I gjeldende telelov er det rom for å opprette finansieringsordninger for de leveringspliktige tjenestene, dvs. de såkalte USO-tjenestene (Universal Service Obligations). Denne muligheten videreføres, men EUs regler gjør det ikke mulig at eventuelle finansieringsordninger kan utvides utover de tjenester som følger av dagens system. Dette innebærer at f.eks. bredbåndsutbygging for "ulønnsomme" kunder eller områder ikke kan omfattes av en slik finansieringsordning. I og med at bredbåndstjenester ikke er definert som en leveringspliktig tjeneste (USO-tjeneste), kan det heller ikke opprettes en særskilt finansieringsmekanisme for dette som aktørene i markedet må bidra til. Det er imidlertid ikke til hinder for at staten kan stimulere bredbåndsutviklingen i form av investeringstiltak og/eller etterspørselstiltak, så lenge dette ikke strider mot EØS-avtales regler om statsstøtte og offentlig anskaffelse.

8.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at lovforslaget medfører at de leveringspliktige tjenestene og de spesielle samfunnspålagte tjenestene videreføres i sin helhet.

Komiteen understreker betydningen av å sørge for at brukerne i hele landet sikres gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske tjenester. Komiteen mener at dette er en forutsetning for bosetning, næringsliv og offentlig velferd i framtiden.

Komiteen viser til at det i 1997 ble innført en maksimal prisordning for å hindre at mindre lønnsomme områder fikk for høy pris. Komiteen merker seg at departementet vil vurdere om det fortsatt er behov for en slik ordning. Komiteen mener det fortsatt vil være behov for kontroll med sluttbrukerprisen, slik at prisene i hele landet er mest mulig like.

Komiteen forutsetter at finansieringen av kostnader forbundet med leveringspliktige tjenester ikke skal betales av staten, men av aktørene.

Komiteen har merket seg at Telenor ikke lenger skal ha de spesielle samfunnspålagte oppgaver i sin konsesjon. I et avregulert marked kan det synes

urimelig at slike kostnader pålegges private aktører. Det vil fortsatt være av avgjørende betydning at de spesielle samfunnsplågte oppgavene videreføres. Dersom de private aktørene skal stå for dette, bør det utløse en kostnadsrefusjon for de merkostnadene som følger av å ivareta disse oppgavene.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Telenor ikke lenger skal pålegges å levere pliktige tjenester og samfunnsplågte oppgaver gjennom konsesjon. Leveringspliktige tjenester og samfunnsplågte oppgaver vil i stedet bli ivaretatt gjennom avtaler eller pålegg.

Flertallet har merket seg at det legges opp til at det er de samme typer tjenester som er leveringspliktige og at det etter USO-direktivet ikke er mulig å innlemme f.eks. bredbånd i leveringsplikten.

Disse medlemmer vil vise til at Regjeringen har varslet en stortingsmelding om bredbånd og at det der vil bli vurdert ulike tiltak for å stimulere utbyggingen av bredbånd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringen vil videreføre dagens leveringspliktige tjenester. Disse medlemmer viser til at det etter USO-direktivet ikke vil være mulig å legge bredbåndstjenester inn under leveringsplikten. Etter disse medlemmers mening må det finnes løsninger som sikrer levering av bredbåndstjenester i hele landet også der det er kommersielt ulønnsomt.

Komiteen sin medlem frå Senterpartiet viser til at det har oppstått store skilnader når det gjeld dekning av breiband i ulike delar av landet. Det er svært store geografiske skilnader på breibanddekningen både til offentlege bygg, verksemdar og privatmarknaden. Det er difor viktig at staten har verkemiddel som kan framskande breibandutbygging til heile landet.

Denne medlemmen meiner det trengst ei offensiv satsing frå staten dersom heile landet skal få tilgang til breiband i nær framtid.

9. FREKVENSFORVALTNING OG SATELLITBANEPPOSISJONER

9.1 Sammendrag

Kap. 9 i proposisjonen omhandler bestemmelser om forvaltningen av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret, herunder om frekvensplanlegging og tildeling av tillatelser til bruk av frekvenser. Viktige hensyn ved frekvensforvaltning vil være

å bidra til effektiv utnyttelse av frekvensressursen gjennom virksom konkurranse og internasjonal harmonisering av frekvensplanlegging og bruk.

Videre inneholder kap. 9 bestemmelser om registrering av satellittbaneposisjoner og om statens anledning til å søke regress hos virksomhet som det er foretatt slik registrering på vegne av.

Samferdselsdepartementet foreslår i proposisjonen bestemmelser om frekvensplanlegging og tildeling av tillatelser til bruk av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret. Lovforslaget omfatter all frekvensforvaltning, også frekvenser som benyttes til annet enn elektronisk kommunikasjonsnett og -tjenester. Frekvensforvaltning skal bidra til effektiv utnyttelse av frekvensressursen gjennom bærekraftig konkurranse og internasjonal harmonisering når det gjelder bruk og forvaltning av frekvensene. Forslag til bestemmelser om frekvensforvaltning vil implementere de krav som fremgår av EUs regulatoriske rammeverk for elektronisk kommunikasjon.

Videre inneholder lovforslagets kap. 6 om frekvensforvaltning og satellittbaneposisjoner forslag til bestemmelser om innmelding av satellittbaneposisjoner og om statens anledning til å søke regress hos virksomhet som den norske stat har foretatt slik registrering på vegne av. Lovforslaget innebærer en lovfesting av oppgaven med å forestå innmelding av satellittbaneposisjoner til et globalt register som administreres av den internasjonale teleunion, ITU. Oppgaven følger av en folkerettslig overenskomst som Norge har sluttet seg til. Stater som foretar en innmelding til ITU-registeret påtar seg i forhold til denne overenskomsten et objektivt erstatningsansvar i rollen som såkalt "Launching State" for skade som skyldes vedkommendes romgjenstand på jordens overflate eller på luftfartøyer under flygning. Når staten gjør det mulig for private rettssubjekter å nyttiggjøre seg satellittbaneposisjoner og innta dette som en del av sin virksomhet, bør etter departementets vurdering de samme rettssubjektene være ansvarlig for de økonomiske belastninger som eventuelt følger av det potensielle erstatningsansvar som påhviler staten.

Lovforslaget inneholder en bestemmelse om adgang til å kunne kreve vederlag utover administrasjonsgebyrer for rett til bruk av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret. Krav om vederlag foreslås enten forhåndsfastsatt ved enkeltvedtak av myndigheten eller fastsatt i forbindelse med auksjon av frekvenstillatelse.

9.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, har ingen merknader.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at myndigheten etter § 6-3 kan sette vilkår for frekvensbruk for å oppnå best mulig kvalitet og valgfrihet hos brukeren, både i radiokommunikasjon, og også i kabler ved at et økende antall tilbydere benytter ressurser i samme kabel. Slike "trafikkregler" for frekvensbruk vil være viktige for reell konkurranse innen elektronisk kommunikasjon, for å kunne velge tjenester fra ulike typer nett, så vel via eter som kabel, og som ledd i utøvelse av brukernes rett til å velge mellom tjenester og leverandører til sine nett.

10. FORVALTNING AV NUMMER, NAVN OG ADRESSER

10.1 Sammendrag

Kap. 10 i proposisjonen omhandler bestemmelser om forvaltningen av nummer, navn og adresser. Tilgang til disse ressursene er en grunnleggende forutsetning for å kunne tilby ulike typer elektroniske tjenester. I de fleste tilfeller vil nummer, navn og adresser være begrensede ressurser. Ressursene må forvaltes på en nøytral, rettfærdig og effektiv måte. De må utnyttes slik at de kommer samfunnet til gode både på kort og lang sikt.

For nasjonale nummerplaner er det viktig å sikre stabilitet, dette fordi endringer av nummer kan medføre store ulemper og kostnader for brukere og tilbydere av elektronisk kommunikasjon. Med den økende konkurransen på området for elektronisk kommunikasjon er det i tillegg essensielt å sikre nødvendig og lik tilgang til nummer og nummerserier.

I dag danner teleloven med tilhørende forskrifter grunnlaget for Post- og teletilsynets arbeid med nummer-, navn- og adresseforvaltningen.

EUs direktivpakke inneholder en gjennomgang og presisering av reglene for nummerforvaltning. I tillegg til den tekniske og markedsmessige utviklingen, har dette ført til behov for å gjennomgå reguleringen av nummer, navn og adresser.

Utkast til bestemmelser viderefører i hovedsak innholdet i telelovens § 3-2, men innfører også noen nye bestemmelser som det i praksis har vist seg behov for.

Bestemmelsene om databaser og adgangen til å gi pålegg om å ta i bruk nummer, navn og adresser er nye.

Det nye forslaget til databaseregulering bygger på synspunktet om at et regulatorisk virkemiddel bare bør velges der markedskreftene ikke fungerer godt nok. For de tilfellene der regulatoriske virkemidler vil være de mest effektive, er det viktig at myndighetene har hjemler til å gripe inn.

Lovutkastets forslag til databaseregulering tar utgangspunkt i at regulatøren bare skal regulere der det er nødvendig.

Forslaget til påleggskompetanse for å ta i bruk konkrete nummer, nummerserier, navn og adresser er tatt med av hensyn til god ressursutnytting.

10.2 Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader.

11. KOMPETANSEFORDELING MELLOM NORGE, EU-KOMMISJONEN OG EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

11.1 Sammendrag

Regjeringen vil fremme en egen stortingsproposisjon om samtykke til EØS-komiteens beslutning om å innlemme EUs reguleringspakke i EØS-avtalen. Kompetansefordelingen mellom nasjonale myndigheter, Kommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan er sentral i den nye reguleringen.

Hovedregelen i dagens sektorspesifikke konkurranseregulering er som nevnt foran basert på terskelverdien sterk markedsstilling og automatisk inntreden av forpliktelser.

I EUs nye regelverk gis de nasjonale tilsynsorganene omfattende kompetanse mht. å velge hvilke virkemidler som skal anvendes innenfor de enkelte produkt- eller tjenestemarkeder, når en tilbyder har sterk markedsstilling. Dette gjør det mulig å tilpasse forpliktelser i det enkelte tilfellet. Det gir også de enkelte nasjonale tilsynene større handlingsrom enn under det gjeldende reguleringsregimet. Det nye rammedirektivet sikrer at reguleringen skal praktiseres mest mulig likt i de ulike land innenfor EØS-området, ved at enkeltvedtak av en viss betydning skal følge en nærmere fastsatt konsultasjonsprosedyre. Konsulteringen skal føre til at regelverket, inkludert bruken av virkemidlene, praktiseres så likt som mulig i de ulike land.

I EUs rettsakter er det fastsatt bestemmelser om en konsultasjonsprosedyre om enkeltvedtak som Norge må følge. Dette innebærer at EU-Kommisjonen/EFTAs overvåkningsorgan og nasjonale reguleringsmyndigheter i andre EØS-land skal kunne gi kommentarer til enkeltvedtak som skal besluttes. Konsultasjonsprosedyren inntreffer på to måter:

I de tilfeller nasjonale myndigheter har til hensikt å treffe enkeltvedtak som gjelder:

- markedsavgrensning
- utpeking eller ikke-utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling
- pålegg, tilbaketrekking eller opprettholdelse av forpliktelser for tilbyder med sterk markedsstilling

- tilgang og samtrafikk eller
- revisjon av omfanget av leveringspliktige tjenester,

og som kan påvirke handelen mellom EØS-landene, skal utkast til vedtak gjøres tilgjengelig for kommentarer fra EU-Kommisjonen/EFTAs overvåkningsorgan og nasjonale reguleringsmyndigheter i andre EØS-land. Videre kreves det at nasjonale myndigheter i rimelig grad skal ta hensyn til de synspunkter som fremkommer ved denne konsultasjonen når selve vedtaket fattes.

I særlig viktige utkast til vedtak skal en strengere konsultasjonsprosedyre benyttes. Dette gjelder:

- forslag til vedtak som utpeker tilbyder med sterk markedsstilling eller som definerer produktmarkeder som skiller seg fra de forhåndsdefinerte produktmarkeder i EU/EØS-landene
- vedtak som påvirker handelen mellom EØS-landene, ved å utgjøre en handelshindring eller for øvrig er i strid med fellesskapsretten.

I disse tilfellene kan EU-Kommisjonen/EFTAs overvåkningsorgan kreve at den nasjonale tilsynsmyndigheten ikke fatter det foreslåtte vedtaket, men de må samtidig foreslå konkrete forslag til endringer.

Konsultasjonsordningen innebærer at forvaltningsmyndighet vil bli overført fra den nasjonale myndigheten til EU-Kommisjonen/EFTAs overvåkningsorgan. Samferdselsdepartementets vurdering er at denne myndighetsoverføringen ikke er av spesielt inngripende karakter eller omfang, og at tilslutning til dette regelverket kan gjøres i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

11.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, har ingen merknader.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at konsultasjonsordninga med EU/EFTA inneber at forvaltningsmynde blir overført frå nasjonale styresmakter til EU-kommisjonen/EFTA sitt overvåkingsorgan. Samstundes får nasjonale tilsynsorgan omfattande kompetanse til å velje kva verkemiddel som skal brukast i det nye EU-regelverket. Denne medlemen meiner at regelverket må utformast slik at minst mogleg mynde blir overført frå nasjonale styresmakter til EU/EFTA. Det må vere høve til å ta nasjonale omsyn, og å ha ordningar som sikrar likeverdige tenestetilbod over heile landet.

12. KLAGEORDNING

12.1 Sammendrag

Klagenemnd

Samferdselsdepartementet foreslår at Statens teleforvaltningsråd endrer navn til Klagenemnda for elektronisk kommunikasjon.

Etter gjeldende klageordning er kompetansen til klageavgjørelse delt mellom Samferdselsdepartementet og Statens teleforvaltningsråd. Saker som har prinsipiell eller telepolitisk betydning behandles av departementet etter at Statens teleforvaltningsråd har avgitt innstilling, mens øvrige saker avgjøres av Statens teleforvaltningsråd. Markedsaktørene har kritisert dagens klageordning som de mener skaper uklarhet og er svært tidkrevende.

EØS-landene må følge kravet i den nye EU-reguleringen om at nasjonalstatene skal sikre en effektiv klagemulighet på vedtak fattet av nasjonale tilsyn.

Samferdselsdepartementets vurdering er at dagens norske klageordning i det vesentlige tilfredsstillende EU's nye krav på området. Departementet foreslår likevel at Statens teleforvaltningsråd omgjøres til en nemnd og gis navnet "Klagenemnda for elektronisk kommunikasjon". Videre foreslås det at den nye klagenemnda skal gis utvidet kompetanse slik at alle klager over enkeltvedtak som Post- og teletilsynet treffer med hjemmel i lov om elektronisk kommunikasjon med forskrifter, som hovedregel skal avgjøres av klagenemnda. Adgangen til å beslutte utsatt iverksetting av tilsynets avgjørelser foreslås også tillagt klagenemnda. Klagenemnda skal være rettslig uavhengig av regjeringen ved realitetsbehandlingen av klagesakene, men underordnes Kongen og Samferdselsdepartementet rent administrativt. På grunn av at utviklingen i markedet trolig vil føre til flere og tyngre klagesaker, vil det være behov for å tilføre den nye nemnda noe mer ressurser slik at det kan bygges opp et miljø med ekspertise til å håndtere klagesakene på en effektiv og betryggende måte.

Dette innebærer at ordningen med Samferdselsdepartementet som ordinær klageinstans i saker av prinsipiell betydning eller telepolitisk karakter foreslås avskaffet.

For å sikre en mulighet for politisk styring i særlig samfunnsviktige saker foreslås det imidlertid en ordning der Samferdselsdepartementet i særskilte tilfeller kan ta opp et vedtak fra klagenemnda med sikte på endring eller oppheving dersom departementet finner at sterke samfunnsmessige hensyn tilsier det. For å markere at det skal gjelde en høy terskel i slike saker foreslås det at endring eller oppheving skal besluttes av Kongen i statsråd. Det stilles i lovforslaget krav om at melding om at et vedtak fra klagenemnda tas opp til vurdering av Samferdselsdepartementet må gis innen tre uker og at melding om en eventuell

beslutning om endring eller oppheving må være sendt partene innen tre måneder fra klagenemndas vedtak. Det foreslås inntatt i loven at utsatt iverksetting skal kunne gjelde i slike tilfeller.

Klageordning for brukere

Lovforslaget inneholder en bestemmelse om å opprette en brukerklageordning på området for elektronisk kommunikasjon, til erstatning for den klageordning som Telenor iht. gjeldende konsesjon må ha for sine kunder. Dagens klageordning for brukere kalles Teleklagenemnda, og er opprettet i samarbeid mellom Telenor, Telia, NetCom, Tele2 og Forbrukerrådet. Nemnda behandler kun klager på telepriser.

Ettersom Telenors konsesjon vil bli opphevet, må klageordningen for brukere ivaretas på annen måte.

Fordi det gjennom Teleklagenemnda allerede eksisterer en klagenemnd for telepriser er det lite hensiktsmessig å etablere et nytt organ for å ivareta brukerklager på området for elektronisk kommunikasjon. I stedet foreslås det å utvide Teleklagenemndas kompetanse fra kun å omfatte klager på telepriser til å omfatte klager knyttet til leveringspliktige tjenester og klager på tjenester som en tilbyder har sterk markedsstilling på. Den nye nemnda foreslås kalt Brukerklagenemnda for elektronisk kommunikasjon, forkortet "Brukerklagenemnda". Nærmere organisering, omfang og finansiering av Brukerklagenemnda foreslås gitt i forskrift.

12.2 Komiteens merknader

Klageinstans

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til inngått avtale om utflytting av ulike statlige tilsyn, herunder Post- og teletilsynet, jf. Innst. S. nr. 222 (2002-2003) om statlige tilsyn. Denne avtalen innebærer at det ikke skal foretas endringer i klageordningen som eksisterer. Det innebærer at forslaget om en ny klagenemnd for elektronisk kommunikasjon (§ 11-6), er uaktuelt å gå inn på. Det bør likevel vurderes hvilke muligheter som finnes til å presisere dagens ordning slik at tidsfaktoren i saksbehandlingen av en klage ikke bidrar til å svekke klagerens interesse.

Flertallet mener at dagens situasjon med departementet som endelig klageinstans skal opprettholdes.

Flertallet har etter en samlet vurdering kommet til at det er hensiktsmessig å endre noe av dagens klageordning. Det bør innføres en toinstans klageordning som vil innebære at Statens teleforvaltningsråd legges ned.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil be

departementet utarbeide veiledende saksbehandlingsfrister for de ulike klageinstansene for å oppnå reduksjon av saksbehandlingstidene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at myndigheten etter § 2-4 kan pålegge avtaleplikt for tilbydere. Ofte vil kundene i boliger, bedrifter osv. være i en svak posisjon i forhold til store selskaper med teknisk ekspertise. Aktiv deltakelse fra brukernes ulike organisasjoner i utvikling av minimumsbestemmelser i slike avtaler er derfor viktig. Avtaler kan bl.a. gjelde tjenester, grensesnitt, eierrett, frekvensbruk, priser fra leverandører, vederlag til brukernett, og å unngå at sluttbruker betaler for en dyrere tjeneste enn han etterspør. Det er viktig at slike avtaler ikke kobler ulike typer tjenester sammen, f.eks. installasjon og programleveranse, og begrenser konkurranse på de ulike områdene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at klagebehandlingen av enkelt saker må være avsluttet innen tre måneder etter at saken er brakt inn for departementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter Regjeringens forslag om en ny klagenemnd, men går imot at departementet skal opprettholdes som endelig klageinstans. Disse medlemmer vil også be Regjeringen om å stille større ressurser til rådighet enn rammen på 1,5 mill. kroner pr. år som antydes i proposisjonen.

13. OM ØVRIGE FORSLAG

13.1 Sammendrag

Adgang til å utveksle informasjon

Kongen, departementet, Klagenemnda for elektronisk kommunikasjon og Post- og teletilsynet gis myndighet etter loven.

Aktører på det elektroniske kommunikasjonsmarkedet er i noen situasjoner underlagt regelverk som blir administrert av ulike norske forvaltningsorganer og europeiske myndighetsorganer. I noen tilfeller kan forvaltnings- og tilsynsoppgavene være delvis overlappende.

Departementet legger til grunn at myndighetene for elektronisk kommunikasjon skal kunne utveksle informasjon som er nødvendig for implementering av rammedirektivet og særdirktivene. I forhold til dette er det ikke hensiktsmessig å særbehandle informasjon etter måten den er innhentet på. Det er for ordens skyld inntatt en merknad til bestemmelsen hvor det presiseres at samarbeidet gjelder informasjonsutveksling. Anledning til informasjonsinnhenting ale-

ne for den samarbeidende myndighets formål gis ikke gjennom denne foreslåtte lovbestemmelsen.

Kommunikasjonsvern og kommunikasjonskontroll

Lovforslaget viderefører dagens regler der trafikkdata som hovedregel skal slettes eller anonymiseres så snart oppbevaring ikke lenger er nødvendig for fakturering.

Gjeldende plikt for tilbyder til å legge til rette for at påtalemyndigheten og politiet får lovbestemt tilgang til informasjon som nå er nedfelt i forskrift, foreslås lovfestet.

Det foreslås gitt en forskriftshjemmel for å kunne gi utfyllende bestemmelser om tilretteleggingsplikten, herunder om plikt til å lagre trafikkdata i en bestemt periode. Det forutsettes at Stortinget skal informeres dersom lagringsplikt innføres.

Sikkerhet og beredskap

Gjeldende regulering videreføres i tillegg til at det tas inn en ny bestemmelse som gjennomfører den nye strategien for telesikkerhet og beredskap som ble lagt i St.meld. nr. 47 (2000-2001) Om telesikkerhet og -beredskap i et telemarked med fri konkurranse.

Sikring av fortsatt levering ved konkurs hos tilbyder mv.

Det er av stor betydning for myndighetene å sikre både vitale samfunnsinteresser og alminnelige brukes kommunikasjon. Dette viser den siste tids erfaringer, blant annet i forbindelse med Enitels konkurs.

Samferdselsdepartementet foreslår bestemmelser i den nye loven som skal sikre elektronisk kommunikasjon til kundene i tilfelle tilbyder går konkurs.

Hovedregelen vil være at tilbyder skal fremlegge planer for håndtering av egne kunder i en periode på minimum to uker etter konkurs. I unntakstilfeller der de planlagte tiltak ikke holder mål etter at en konkurs er inntrådt, kan Post- og teletilsynet pålegge drift i en tidsperiode på inntil to uker for kreditors regning.

Voldgift

Lovforslaget inneholder en bestemmelse som begrenser bruk av voldgift. Bakgrunnen for forslaget er at de største aktørene ofte er de sterkeste i forhandlinger, og tar inn standardklausuler om voldgiftsløsning for ev. konflikter som følger av en avtale. Konflikter unntas dermed både fra offentlighet og andre tilbyders innsyn. Dette vil blant annet kunne føre til brudd på ikke-diskrimineringsprinsippet. Det foreslås derfor å lovfeste at avtaler om at konflikter om tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste som skal avgjøres ved voldgift, bare er bindende dersom avtalen om voldgift er inngått etter at konflikten oppstod. Voldgift kan videre bare anvendes på forhold

avtalepartene har fri rådighet over. Lovforslaget presiserer derfor at voldgiftsavgjørelser ikke hindrer myndigheten i å pålegge forpliktelser eller fatte andre vedtak i medhold av loven.

Fellesfakturerte tjenester (verdiøkte tjenester fakturert over telefonregningen)

Regler for fellesfakturerte tjenester følger i dag av forskrift om teletorgtjenester (teletorgforskriften). Samferdselsdepartementet arbeider med en revisjon av forskriften.

Bestemmelsen i teleloven § 6-6 foreslås derfor i hovedsak videreført. Begrepet "teletorgtjenester" er erstattet med "fellesfakturert tjeneste". Endringen er ment å bidra til en klarere avgrensning mot teletorglignende tjenester, dvs. tjenester som ytes via ordinære nummer og som faktureres av tilbyder av tjenesten og således ikke omfattes av regelverket for teletorgtjenester.

Gebyr

Post- og teletilsynet er blant annet gjennom de årlige budsjettvedtak pålagt å være selvfinansierende. Utgiftene til Statens teleforvaltningsråd dekkes etter gjeldende ordning også over tilsynets budsjett.

Kravet til selvfinansiering gjelder fullt ut for tilsynets forvaltningsoppgaver. Det er imidlertid et unntak fra selvfinansieringsplikten knyttet til Radiostrøytrollen.

Samferdselsdepartementet mener at Post- og teletilsynets forvaltningsoppgaver fortsatt skal finansieres gjennom vedtak om gebyr rettet mot aktører i markedet for elektronisk kommunikasjon. Gebyrene skal fortsatt bare dekke kostnader som er nødvendige for å utføre relevante forvaltningsoppgaver. Gebyrene skal være ikke-diskriminerende og ikke innebære etableringshindringer. Det må for øvrig skilles mellom gebyrer knyttet til tilsynets utførelse av forvaltningsoppgaver etter loven og avgifter som fastsettes særskilt i forbindelse med tillatelse til bruk av frekvens- og nummerressurser.

13.2 Komiteens merknader

Sikkerhet og beredskap

Komiteen vil understreke at et samfunn med økende avhengighet av elektroniske nett er sårbart. Elektronisk sikkerhet, gjennom signalsikring, brannmurer, osv. er vesentlig. Den fysiske sikkerheten i nettene, ikke minst i et land med krevende naturlige forutsetninger er viktig. I stamnett øker sikkerheten bl.a. ved bygging av hensiktsmessige sammenkoblingspunkter. Den lokale sikkerheten øker ved at uavhengige aksessnett har et felles sammenkoplingspunkt i forhold til ulike stamnett, slik at de kan motta signaler fra ulike stamnett, selv om ett av disse bryter sammen.

Komiteen konstaterer at forskrifter om grensesnitt og samkjøring så langt har bidratt til slike nettstrukturer, og går inn for at slike infrastrukturkrav videreføres gjennom forskrifter, slik proposisjonen åpner for.

Konkurs hos tilbyder

Komiteen registrerer at det er uenighet om hvilken sikringsordning som er mest effektiv for fortsatt levering ved konkurs hos tilbyder. Komiteen slutter seg til departementets forslag om at tilbyder skal ha det økonomiske ansvaret for opprettholdelse av kommunikasjonen for kundene i en periode på to uker.

14. ENDRINGER I ANNET LOVVERK

14.1 Sammendrag

En rekke lover inneholder bestemmelser vedr. telekommunikasjon, jf. merknader i kap. 16 i proposisjonen og forslag til nye bestemmelser i § 13-3.

Som ledd i forberedelse av ikrafttreddelsen av loven vil departementet i samarbeid med Post- og teletilsynet foreta en gjennomgåelse av forskriftsverket med hjemmel i teleloven når det gjelder forskrifter og delegasjoner mv. som skal videreføres. Videre vil det bli utarbeidet endringsforskrifter og nye forskrifter som skal avløse en del av de gjeldende forskriftene. Departementet tar blant annet sikte på at gjeldende forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste skal erstattes av en ny forskrift som man tar sikte på at skal tre i kraft samtidig med lovens ikrafttredelse.

Departementet har imidlertid funnet det nødvendig å foreslå en overgangsbestemmelse som sikrer at forskrifter, konsesjoner, tillatelser, autorisasjoner mv. vedtatt med hjemmel i den lov som oppheves (teleloven), jf. utkastet § 13-2, fortsatt skal gjelde. Hensikten med bestemmelsen er å unngå et tidkrevende og komplisert arbeid med omhjemling av slike vedtak for en mellomliggende periode inntil nye forskrifter trer i kraft.

14.2 Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader.

15. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

15.1 Sammendrag

Lovforslaget innebærer at myndigheten, herunder særlig Post- og teletilsynet, på kort sikt blir tillagt arbeidskrevende oppgaver som isolert sett innebærer et økt ressursbehov, mens det på lengre sikt kan innebære mindre ressursbruk enn i dag. Det økte ressursbehovet på kort sikt vil kunne kompenseres

ved den effektiviseringsprosess Post- og teletilsynet har startet.

Departementet mener imidlertid at de foreslåtte endringer i myndighetenes virkemiddelbruk og organisering totalt sett vil føre til positive samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Relokalisering av tilsynet vil imidlertid i en overgangsperiode medføre høyere driftsutgifter og svekket effektivitet i tillegg til flyttekostnader o.l. Departementet vil komme tilbake til dette i forbindelse med de årlige budsjetter.

15.2 Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader.

16. KOMITEENS MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSENE I LOVFORSLAGET

Til kapittel 1 Innledende bestemmelser

Til § 1-1 Formål

Komiteen har merket seg at lovens formål er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser og bærekraftig konkurranse.

Komiteen oppfatter at man med bærekraftig konkurranse mener at ingen aktører har sterk markedsstilling og/eller kan utnytte sin posisjon til skade for konkurransen. Med bærekraftig konkurranse legger man samtidig til rette for en utvikling av markeder som på lengre sikt kan klare seg uten statlig særregulering.

Det er komiteens oppfatning at forslaget til ny lov om elektronisk kommunikasjon skal bidra til en ny næringsutvikling og innovasjon over hele landet.

Komiteen vil understreke behovet for et lovverk som stimulerer utviklingen av produkter og tjenester i hele verdikjeden innenfor elektronisk kommunikasjon. Dette er produkter og tjenester med eksportmuligheter som kan bidra til utvikling av et sterkt kunnskapsbasert næringsliv i Norge.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, foreslår at lovens formålsparagraf § 1-1 skal lyde:

"§ 1-1 Formål skal lyde:

Lovens formål er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår at lovens formålsparagraf § 1-1 skal lyde:

"§ 1-1 *Formål* skal lyde:

Lovens formål er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon."

Til § 1-4 Myndighet etter loven

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, foreslår som konsekvens av sitt forslag om en toinstansordning for klagesaker følgende:

"§ 1-4 første ledd første punktum skal lyde:

Myndighet etter loven er Kongen, departementet og Post- og teletilsynet."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår

"§ 1-4 første ledd første punktum skal lyde:

Myndighet etter loven er Kongen, klagenemnd for elektronisk kommunikasjon og Post- og teletilsynet."

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

Til kapittel 2 Generelle bestemmelser

Til § 2-8

Komiteen foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen om at plikten til å lagre trafikkdata i en bestemt periode skal forelegges Stortinget til godkjenning, jf. Innst. O. nr. 121 (2002-2003) om lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven)."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, foreslår:

"§ 2-8 andre ledd skal lyde:

Tilbyders driftskostnader knyttet til oppfyllelse av tilretteleggingsplikten dekkes av staten for de merkostnader som følger av disse tjenestene.

Andre ledd blir tredje ledd."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti foreslår:

"§ 2-8 andre ledd skal lyde:

Tilbyders kostnader knyttet til oppfyllelse av tilretteleggingsplikten dekkes av staten."

Disse medlemmer vil videre stemme imot § 2-8 tredje ledd.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Innst. S. nr. 192 (2002-2003) vedrørende muligheten til å la være å oppgi personalia ved etablering av mobilabonnement, og hvor en enstemmig komité uttrykte:

"Komiteen vil vise til at det hittil har vært mulig å la være å oppgi personalia ved etablering av mobilabonnement. Departementet foreslår nå å fjerne denne muligheten ut fra hensynet til å bedre vilkårene for kriminalitetsbekjempelse.

Komiteen støtter dette forslaget."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at søkelyset er blitt rettet mot ordningen med "anonyme" kontantabonnementer for mobiltelefon. Dette er kontantabonnementer der mobiloperatøren ikke har personopplysninger knyttet til abonnementet. Det er blitt hevdet at denne typen telefonabonnementer kan benyttes for å anonymisere aktører i organisert kriminell virksomhet. Ordningen er på den annen side blitt fremhevet som gunstig av personvern hensyn. Disse medlemmer ber Regjeringen legge frem en vurdering av dette sakskomplekset for Stortinget.

Til § 2-10

Komiteen foreslår følgende:

"§ 2-10 fjerde ledd skal lyde:

Tilbyder skal i utgangspunktet dekke kostnader ved sikkerhets- og beredskapstiltak etter denne paragrafen. Tilbyderes reelle merkostnader forbundet med levering av sikkerhets- og beredskapstiltak, skal kompenseres av staten med basis i fyldestgjørende dokumentasjon som fremskaffes av tilbydere. Med merkostnad menes kostnad som vil falle bort uten pålegget, utover kostnaden ved en ren kommersiell tilpassing."

Til § 2-11

Komiteen understreker bestemmelsens første ledd hvor enhver som tilbyr nett eller tjenester innenfor området for elektronisk kommunikasjon pålegges å lage en beredskapsplan som skal sørge for at de som kjøper kapasitet eller tjeneste fra tilbyderen, skal kunne opprettholde sin kommunikasjon i minimum to uker etter en eventuell konkursåpning.

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

Til kapittel 3 Sterk markedsstilling

Til § 3-4

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil understreke forpliktelsen til aktører med sterk markedsstilling å åpne for nasjonal roaming.

Disse medlemmer foreslår følgende tillegg i § 3-4 som femte ledd:

"§ 3-4 femte ledd skal lyde:

Aktører med sterk markedsstilling pålegges å åpne for nasjonal roaming."

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet er imot å innføre pålegg om tilgang til andre aktørar sine nett. Denne medlemen meiner at dei regulatoriske verkemidla i alle høve må nyttast med varsemd.

Denne medlemen går imot dei foreslegne første til tredje ledd i § 3-4 og vil røyste for det foreslegne fjerde ledd.

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

Til kapittel 4 Tilgang mv.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, har ingen merknader til lovforslaget i proposisjonen.

Til § 4-1

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet er imot å innføre pålegg om tilgang til andre aktørar sine nett.

Denne medlemen vil røyste mot dei foreslegne første til fjerde ledd i § 4-1

Denne medlemen vil røyste for femte ledd i § 4-1.

Til § 4-2

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet er imot å innføre pålegg om tilgang til andre aktørar sine nett, og vil røyste mot dei foreslegne andre til tredje ledd i § 4-2.

Denne medlemen vil røyste for første til og fjerde ledd i § 4-2.

Til § 4-4

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner at den foreslegne § 4-4 går alt for vidt, og vil røyste mot første til sjette ledd

Denne medlemen vil røyste for siste ledd i § 4-4. Pålegg om delt infrastruktur bør avgrensast til saker der det er opplagt at det vil vere riktig å ha delt bruk av infrastruktur av omsyn til mellom anna tryggleik, arealplanlegging, helse og miljø.

Til § 4-5

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet er imot å innføre pålegg om tilgang til andre aktørar sine nett, og vil røyste mot dei foreslegne første og andre ledd i § 4-5.

Denne medlemen vil røyste for tredje ledd i § 4-5.

Til § 4-7

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet meiner at andre aktørar sin tilgang til nettet framleis bør baserast på avtalar mellom partane, og vil røyste mot § 4-7.

Til § 4-9

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner at slik prisregulering bør nyttast i minst mogleg grad. Når prisregulering blir brukt, må ein ta omsyn til dei investeringane som er lagt ned og den risikoen det inneber å vere tidleg ute med investeringar i infrastruktur og tenester.

Til kapittel 5 Leveringspliktige tjenester og spesielle samfunnspålagte oppgaver

Til § 5-3

Komiteen viser til at bestemmelsene omtaler oppgaver som naturlig må kunne defineres som spesielle samfunnsoppgaver. Slike oppgaver er ivaretatt gjennom Telenors konsesjon. I et avregulert marked synes det urimelig at kostnader til slike oppgaver skal dekkes av de private aktørene. Det kan være mange grunner til at slike oppgaver utføres av de private aktørene, men det bør i tilfellet utløse en kostnadsrefusjon for de merkostnadene som følger av å ivareta disse tjenestene.

Komiteen mener det her bør komme inn en bestemmelse som kan sikre de/den private aktøren(e) en kostnadsrefusjon for de merkostnadene som følger av å ivareta disse tjenestene.

Komiteen foreslår følgende tillegg i § 5-3 som andre ledd:

"§ 5-3 andre ledd skal lyde:

Merkostnader ved avtaler eller pålegg etter denne paragrafen skal dekkes av staten.

Andre ledd blir tredje ledd."

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

Til kapittel 6 Om frekvensplanlegging, tillatelse og vilkår for frekvensbruk

Komiteen har ingen merknader.

Til kapittel 7 Forvaltning av nummer, navn og adresser

Komiteen har ingen merknader.

Til kapittel 8 Om tillatt utstyr, innførsel, omsetning og bruk

Komiteen har ingen merknader.

Til kapittel 9 Saksbehandlingsregler

Komiteen vil understreke at saksbehandling og implementering av vedtak må skje så raskt som forsvarlig saksbehandling muliggjør.

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

Til kapittel 10 Tilsyn

Til § 10-2

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag:

"§ 10-2 nytt første ledd skal lyde:

Departementet kan pålegge Post- og teletilsynet å behandle saker innenfor lovens virkeområde.

Første ledd blir nytt annet ledd."

Til § 10-6

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på at i de tilfeller Post- og teletilsynet avdekker at det i avtaler mellom tilbydere av elektronisk kommunikasjon, for eksempel abonnementsvilkår eller vilkår for tilgang, ikke er tatt hensyn til kravet om kostnadsorienterte priser, kan Post- og teletilsynet fatte vedtak med tilbakevirkende kraft.

Disse medlemmer foreslår derfor følgende tillegg i § 10-6 som fjerde ledd:

"§ 10-6 fjerde ledd skal lyde:

I de tilfeller Post- og teletilsynet avdekker at det i avtaler mellom tilbydere av elektronisk kommunikasjon, for eksempel abonnementsvilkår eller vilkår for tilgang, ikke er tatt hensyn til kravet om kostnadsorienterte priser, kan Post- og teletilsynet fatte vedtak med tilbakevirkende kraft."

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

Til kapittel 11 Konfliktløsning og klage

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at avtalen som er inngått om utflytting av de ulike tilsynene, innebærer at § 11-6 og § 11-7 må endres, jf. Innst. S. nr. 222 (2002-2003) om statlige tilsyn.

Til § 11-6

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil forslå en toinstansordning for klagesaker. Post- og teletilsynets vedtak i klagesaker kan påklages direkte til departementet, uten behandling i mellomliggende instans.

Flertallet viser til at med denne endringen i klageordningen bortfaller Statens teleforvaltningsråd.

Flertallet fremmer følgende forslag til § 11-6:

"§ 11-6 *Klage over enkeltvedtak* skal lyde:

Departementet avgjør klager over enkeltvedtak. Post- og teletilsynet gjør med hjemmel i eller i medhold av denne lov.

Klagen skal fremsettes overfor Post- og teletilsynet, jf. forvaltningsloven § 32. Post- og teletilsynet skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, jf. forvaltningsloven § 33. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger skal den avvises. Dersom det ikke er grunn til å omgjøre klagen, skal klagesaken uten ugrunnet opphold oversendes departementet.

Departementet skal avgjøre klagesaken så snart forsvarlig saksbehandling gjør det tilrådelig, jf. forvaltningsloven § 33.

Bare departementet kan treffe avgjørelser som nevnt i forvaltningsloven § 42.

Vedtak som departementet gjør kan ikke påklages til Kongen."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at klagebehandlingen av enkelt saker må være avsluttet innen tre måneder etter at saken er brakt inn for departementet.

Disse medlemmer vil derfor fremme følgende forslag til § 11-6 nytt femte ledd:

"§ 11-6 nytt femte ledd skal lyde:

Klagebehandlingen av enkelt saker må være avsluttet innen tre måneder etter at saken er brakt inn for departementet.

Femte ledd blir sjette ledd."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår:

"§ 11-6 *Klagenemnda for elektronisk kommunikasjon* skal lyde:

Klagenemnda for elektronisk kommunikasjon skal avgjøre klager over enkeltvedtak som Post- og teletilsynet treffer med hjemmel i eller i medhold av denne lov, med unntak av §§ 12-1 og 12-2. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagde vedtaket. Klagenemndas avgjørelse i en klagesak kan ikke stride mot pålegg gitt av EFTAs overvåkningsorgan, jf. § 9-3.

Bare klagenemnda kan treffe avgjørelser som nevnt i forvaltningsloven § 42.

Klagenemnda er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet. Det kan ikke gis instruks til klagenemnda om behandlingen eller avgjørelsen av enkeltsaker. Klagenemndas vedtak kan ikke omgjøres utover det som følger av § 11-7. Klagenemnda kan ikke gi Post- og teletilsynet instruks i enkeltsaker som tilsynet har til behandling eller omgjøre tilsynets vedtak av eget tiltak.

Heller ikke vedtak som klagenemnda treffer som førsteinstans kan påklages til departementet eller Kongen.

Klagenemnda skal ha fem medlemmer og fra ett til fem varamedlemmer etter nærmere fastsettelse av Kongen. Medlemmene og varamedlemmene oppnevnes av Kongen for fire år med adgang til gjenoppnevning for ytterligere fire år. Ved første gangs oppnevning kan det for noen av medlemmene fastsettes kortere oppnevningstid. Kongen bestemmer hvem som skal være leder og nestleder.

Klagenemnda kan bestemme at lederen eller nestlederen sammen med to andre medlemmer kan behandle saker som må avgjøres uten opphold.

Klagenemnda skal gi årlig melding til departementet om behandling av klagesakene.

Kongen kan gi nærmere regler om klagenemndas organisering og saksbehandling. Kongen kan bestemme at også andre klagesaker enn nevnt i første ledd skal behandles og avgjøres av klagenemnda.

Til § 11-7

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag til § 11-7:

"§ 11-7 *Omgjøring* skal lyde:

Kongen kan omgjøre eller oppheve Post- og teletilsynets vedtak i saker etter § 10-2 når de er av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning. Underretning om at departementet har tatt opp et vedtak til vurdering må sendes partene innen fire uker. Under-

retning om at et vedtak er endret eller opphevet må sendes partene innen tre måneder. Fristene etter dette ledd løper fra Post- og teletilsynets vedtak."

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

Til kapittel 12 Gebyr, vederlag, ekspropriasjon og straff

Komiteen har ingen merknader.

Til kapittel 13 Avsluttende bestemmelser

Komiteen foreslår:

"§ 13-3 punkt 3 skal lyde:

3. I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål skal § 204 nr. 2 annet og tredje punktum lyde:

Tilsvarende gjelder for vitne som har taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid for familievernkontor, postoperatør, tilbyder eller installatør av elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste, eller statens lufthavnselskap. Tilsvarende gjelder også for vitne som har lovbestemt taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid i teknisk kontrollorgan.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum."

Komiteen har for øvrig ingen merknader.

17. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

§ 2-8 andre ledd skal lyde:

Tilbyders kostnader knyttet til oppfyllelse av tilretteleggingsplikten dekkes av staten.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 2

§ 3-4 femte ledd skal lyde:

Aktører med sterk markedsstilling pålegges å åpne for nasjonal roaming.

Forslag 3

§ 10-6 fjerde ledd skal lyde:

I de tilfeller Post- og teletilsynet avdekker at det i avtaler mellom tilbydere av elektronisk kommunikasjon, for eksempel abonnementsvilkår eller vilkår for tilgang, ikke er tatt hensyn til kravet om kostnadsorienterte priser, kan Post- og teletilsynet fatte vedtak med tilbakevirkende kraft.

Forslag 4

§ 11-6 nytt femte ledd skal lyde:

Klagebehandlingen av enkeltsaker må være avsluttet innen tre måneder etter at saken er brakt inn for departementet.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 5*

§ 1-1 *Formål* skal lyde:

Lovens formål er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske tjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon.

Forslag 6

§ 1-4 første ledd første punktum skal lyde:

Myndighet etter loven er Kongen, klagenemnd for elektronisk kommunikasjon og Post- og teletilsynet.

Forslag 7

§ 11-6 *Klagenemnda for elektronisk kommunikasjon* skal lyde:

Klagenemnda for elektronisk kommunikasjon skal avgjøre klager over enkeltvedtak som Post- og teletilsynet treffer med hjemmel i eller i medhold av denne lov, med unntak av §§ 12-1 og 12-2. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagde vedtaket. Klagenemndas avgjørelse i en klagesak kan ikke stride mot pålegg gitt av EFTAs overvåkningsorgan, jf. § 9-3.

Bare klagenemnda kan treffe avgjørelser som nevnt i forvaltningsloven § 42.

Klagenemnda er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet. Det kan ikke gis instruks til klagenemnda om behandlingen eller avgjørelsen av enkeltsaker. Klagenemndas vedtak kan ikke omgjøres utover det som følger av § 11-7. Klagenemnda kan ikke gi Post- og teletilsynet instruks i enkeltsaker som tilsynet har til behandling eller omgjøre tilsynets vedtak av eget tiltak.

Heller ikke vedtak som klagenemnda treffer som førsteinstans kan påklages til departementet eller Kongen.

Klagenemnda skal ha fem medlemmer og fra ett til fem varamedlemmer etter nærmere fastsettelse av Kongen. Medlemmene og varamedlemmene oppnevnes av Kongen for fire år med adgang til gjenoppnevning for ytterligere fire år. Ved første gangs oppnevning kan det for noen av medlemmene fastsettes kor-

tere oppnevningstid. Kongen bestemmer hvem som skal være leder og nestleder.

Klagenemnda kan bestemme at lederen eller nestlederen sammen med to andre medlemmer kan behandle saker som må avgjøres uten opphold.

Klagenemnda skal gi årlig melding til departementet om behandling av klagesakene.

Kongen kan gi nærmere regler om klagenemndas organisering og saksbehandling. Kongen kan bestemme at også andre klagesaker enn nevnt i første ledd skal behandles og avgjøres av klagenemnda.

18. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slike

vedtak:

A.

Vedtak til lov

om elektronisk kommunikasjon (ekomloven)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1 *Formål*

Lovens formål er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon.

§ 1-2 *Saklig virkeområde*

Loven gjelder virksomhet knyttet til overføring av elektronisk kommunikasjon med tilhørende infrastruktur, tjenester, utstyr og installasjoner. Forvaltning og bruk av det elektromagnetiske frekvensspekteret og nummer, navn og adresser er omfattet. Det samme gjelder all utstråling av elektromagnetiske bølger fra elektronisk kommunikasjon og all utilsikket utstråling av elektromagnetiske bølger som kan forstyrre elektronisk kommunikasjon.

Kongen kan i tvilstilfelle avgjøre hva som skal anses å falle innenfor lovens saklige virkeområde.

§ 1-3 *Geografisk virkeområde*

Loven gjelder også for norske skip og luftfartøy og for anlegg og innretninger av enhver art med tilknytning til petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen.

Kongen fastsetter i hvilken utstrekning loven gjelder for Jan Mayen, bilandene og Antarktis og fastsetter de unntaks- og særregler som følger av internasjonale overenskomster som Norge har sluttet

seg til, eller som er nødvendige på grunn av de stedlige forhold.

Kongen kan avgrense lovens geografiske virkeområde og fastsette bestemmelser om lovens anvendelse på utenlandsregistrert skip i norsk territorialfarvann og utenlandsregistrert luftfartøy i norsk luftrom.

§ 1-4 *Myndighet etter loven*

Myndighet etter loven er Kongen, departementet og Post- og teletilsynet. Kongen kan bestemme funksjonsfordelingen innen myndigheten, og kan bestemme at andre offentlige organer eller private skal ha myndighet på begrensede områder etter loven.

§ 1-5 *Definisjoner*

I denne lov menes med:

1. elektronisk kommunikasjon: overføring av lyd, tekst, bilder eller andre data ved hjelp av elektromagnetiske signaler i fritt rom eller kabel i et system for signaltransport.
2. elektronisk kommunikasjonsnett: system for elektronisk kommunikasjon der radioutstyr, svitsjer, annet koplings- og dirigeringsutstyr, tilhørende utstyr eller funksjoner inngår.
3. nettermineringspunkt: tilkoplingspunkt mellom elektronisk kommunikasjonsnett og terminalutstyr.
4. elektronisk kommunikasjonstjeneste: tjeneste som helt eller i det vesentlige omfatter formidling av elektronisk kommunikasjon og som normalt ytes mot vederlag.
5. telefontjeneste: elektronisk kommunikasjonstjeneste som overfører tale mellom terminalutstyr koblet til nettermineringspunkter i et elektronisk kommunikasjonsnett.
6. overføringskapasitet: elektronisk kommunikasjonstjeneste i form av fast etablert kapasitet for signaltransport som innsatsfaktor for produksjon av tjeneste eller som transport mellom ulike geografiske adresser for sluttbrukere.
7. offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste: elektronisk kommunikasjonstjeneste som er tilgjengelig for allmennheten eller beregnet til bruk for allmennheten.
8. terminalutstyr: produkt eller deler av produkt som kan nyttes til elektronisk kommunikasjon og som er beregnet for direkte eller indirekte tilknytning til nettermineringspunkt i elektronisk kommunikasjonsnett.
9. radioutstyr: produkt eller deler av produkt som tilsiktet utstråler eller mottar elektromagnetiske bølger overført i fritt rom, med unntak av mottaker for analog kringkasting.
10. samtrafikk: funksjon som tilrettelegger for formidling av trafikk mellom tilbydere slik at sluttbrukere kan kommunisere med hverandre og ha

tilgang til offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste uavhengig av tilbydertilknytning.

11. samlokalisering: felles bruk av eiendom i form av lokaler, master, føringsveier for kabler m.m. som nyttes eller vil bli nyttet til plassering av utstyr for elektronisk kommunikasjon.
12. bruker: enhver fysisk eller juridisk person som bruker elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste til egen bruk eller som innsatsfaktor for produksjon av andre tjenester.
13. sluttbruker: enhver fysisk eller juridisk person som inngår avtale om tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste til eget bruk eller utlån.
14. tilbyder: enhver fysisk eller juridisk person som tilbyr andre tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste.

Kapittel 2 Generelle bestemmelser

§ 2-1 *Registreringsplikt*

Myndigheten kan gi forskrifter om registreringsplikt for tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett eller offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste dersom det er nødvendig for å føre tilsyn med markedet. Registreringspliktig tilbyder skal registrere virksomheten hos myndigheten senest samtidig med at virksomheten påbegynnes.

§ 2-2 *Måling og informasjon om kvalitet*

Tilbyder av offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste skal måle og informere om kvalitet på tjeneste som tilbys til sluttbruker.

Myndigheten kan gi forskrifter om målemetoder og krav til informasjon.

§ 2-3 *Krav til nett, tjeneste, tilhørende utstyr og installasjoner*

Myndigheten kan stille krav til elektronisk kommunikasjonsnett, -tjeneste, tilhørende utstyr, installasjoner og bruk av standarder for å sikre samvirke mellom nett og tjeneste, kvalitet, effektiv utnyttelse av kapasitet i nett som nyttes av flere tilbydere, sikre liv og helse eller unngå skadelig interferens.

Myndigheten kan gi forskrifter om forholdene regulert i første ledd.

§ 2-4 *Leveringsvilkår*

Tilbyder av offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste til sluttbruker kan pålegges å utarbeide og offentliggjøre leveringsvilkår for slikt tilbud.

Tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett som anvendes til offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste og tilbyder av slik tjeneste kan endre eller stenge tilgang til nett eller tjeneste tidligst en måned etter at det er varslet om endring eller opphør.

Bruker som ikke godtar nye leveringsvilkår kan heve avtalen med øyeblikkelig virkning. I varslet til bruker skal det informeres om retten til å heve avtalen.

Myndigheten kan gi forskrifter om leveringsvilkår.

§ 2-5 *Tillatte bruksbegrensninger*

Myndigheten kan pålegge tilbyder å gjennomføre bruksbegrensning i elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste av hensyn til rikets sikkerhet eller andre viktige samfunnsinteresser.

Tilbyder skal gjennomføre nødvendige bruksbegrensninger i nødssituasjoner som innebærer alvorlige trusler mot liv eller helse, sikkerhet eller offentlig orden eller fare for sabotasje mot nett eller tjeneste.

Tilbyder kan straks frakople radio- og terminalutstyr når det er nødvendig av hensyn til kommunikasjonsikkerhet eller nettets integritet og dersom tilbyder uten forsinkelse tilbyr alternativ løsning. Kostnadene med å tilby alternativ løsning bæres av tilbyder.

Myndigheten kan gi tilbyder tillatelse til å nekte tilkopling eller å frakople radio- og terminalutstyr som ikke tilfredsstillende krav etter § 8-1, eller som forårsaker skadelig interferens eller alvorlig skade på nettet.

Frakopling skal straks varsles til myndigheten. Tilbyder skal såfremt det er mulig, gi begrunnet varsel om andre bruksbegrensninger til myndigheten. Tilbyder skal såfremt det er mulig, gi begrunnet varsel om frakobling og andre bruksbegrensninger til berørte sluttbrukere og andre berørte tilbydere. Berørte sluttbrukere og tilbydere skal gis rett til å uttale seg til bruksbegrensning.

Bruksbegrensning etter annet ledd skal avbrytes så snart nødssituasjonen er over, og etter tredje ledd og fjerde ledd så snart sluttbruker godtgjør at nødvendig tillatelse foreligger eller ulovlig radio- og terminalutstyr er frakoplet nettet.

I andre tilfeller enn de som er nevnt i annet og tredje ledd krever gjennomføring av bruksbegrensning tillatelse fra myndigheten.

Myndigheten kan gi forskrifter om bruksbegrensninger og om unntak fra kravet om tillatelse.

§ 2-6 *Anrop til nødmeldingstjeneste og geografisk lokalisering av nødanrop*

Anrop til nødstatenes nødmeldingstjeneste skal kunne foretas fra alle terminaler tilknyttet offentlig telefontjeneste.

Anrop til nødstatenes nødmeldingstjeneste fra terminal direkte eller indirekte tilknyttet offentlig telefontjeneste skal kunne foretas uten vederlag og uten bruk av mynt, kort, kode eller annet tilgangsmiddel. Nummer til nødmeldingstjeneste skal være oppslått og godt synlig i eller ved allment tilgjengelig terminal for telefontjeneste.

Tilbyder av offentlig telefontjeneste og eier av elektronisk kommunikasjonsnett som brukes til levering av offentlig telefontjeneste skal uten betaling fra sluttbruker sikre at telefonnummer og nødvendige opplysninger for geografisk lokalisering av nødanrop overføres for alle anrop til nødstatene.

Det samme skal gjelde selv om sluttbruker har avtale om hemmelig telefonnummer eller har reservert seg mot fremvisning av anropende nummer hos oppringt sluttbruker.

Tilbyder av offentlig telefontjeneste kan etter søknad gis tidsbegrenset unntak fra plikten til å tilby opprinnelsesmarkering.

Myndigheten kan gi forskrifter om anrop til nødmeldingstjeneste og geografisk lokalisering av nødanrop.

§ 2-7 *Kommunikasjonsvern mv.*

Tilbyder skal gjennomføre nødvendige sikkerhetstiltak til vern av kommunikasjon i egne elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester. Ved særlig risiko for brudd på sikkerheten skal tilbyder informere abonnenten om risikoen.

Trafikkdata skal slettes eller anonymiseres så snart de ikke lenger er nødvendig for kommunikasjons- eller faktureringsformål, med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov. Annen behandling av trafikkdata krever samtykke fra bruker.

Myndigheten kan gi forskrifter om forhold regulert i første og annet ledd.

§ 2-8 *Tilrettelegging for lovbestemt tilgang til informasjon*

Tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett som anvendes til offentlig elektronisk kommunikasjons-tjeneste og tilbyder av slik tjeneste skal tilrettelegge nett og tjeneste slik at lovbestemt tilgang til informasjon om sluttbruker og elektronisk kommunikasjon sikres.

Tilbyders driftskostnader knyttet til oppfyllelse av tilretteleggingsplikten dekkes av staten for de merkostnader som følger av disse tjenestene.

Myndigheten kan gi forskrifter om tilretteleggingsplikten etter første ledd, herunder om plikt til å lagre trafikkdata i en bestemt periode.

§ 2-9 *Taushetsplikt*

Tilbyder og installatør plikter å bevare taushet om innholdet av elektronisk kommunikasjon og andres bruk av elektronisk kommunikasjon, herunder opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter. De plikter å gjennomføre tiltak for å hindre at andre enn de som opplysningene gjelder får anledning til selv å skaffe seg kjennskap til slike opplysninger. Opplysningene kan heller ikke nyttes i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre,

med unntak av statistiske opplysninger om nettrafikk som er anonymisert og ikke gir informasjon om innretninger eller tekniske løsninger.

Taushetsplikt etter første ledd gjelder også for enhver som utfører arbeid eller tjeneste for tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste, installatør, teknisk kontrollorgan eller myndigheten, også etter at vedkommende har avsluttet arbeidet eller tjenesten.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at det gis opplysninger til påtalemyndigheten eller politiet om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse. Det samme gjelder ved vitnemål for retten. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at opplysninger som nevnt i første ledd gis til annen myndighet i medhold av lov.

Anmodning fra påtalemyndigheten eller politiet om opplysninger som omhandlet i tredje ledd skal etterkommes med mindre særlige forhold gjør det utilrådelig.

Myndigheten kan gi forskrifter om taushetsplikt, om omfanget av unntaket etter tredje ledd og opplysningsplikten etter fjerde ledd.

Annen lovbestemt taushetsplikt gjelder i tillegg til denne paragrafen.

§ 2-10 Sikkerhet og beredskap

Tilbyder skal tilby elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste med nødvendig sikkerhet for brukerne i fred, krise og krig. Tilbyder skal opprettholde nødvendig beredskap, og viktige samfunnsaktører skal prioriteres ved behov.

Myndigheten kan, for å sikre oppfyllelse av nasjonale behov for elektronisk kommunikasjonssikkerhet, gi forskrift, treffe enkeltvedtak eller inngå avtale om at tilbyder skal gjennomføre tiltak i henhold til første ledd. Slike tiltak kan blant annet gjelde:

1. innføring av spesielle funksjoner og tjenester i elektroniske kommunikasjonsnett, driftssystemer og driftsorganisasjoner
2. beredskapsplanlegging og beredskapsplaner, herunder bidrag til nasjonale beredskapsplaner og deltagelse i øvelser
3. fysisk sikring av viktige installasjoner i elektroniske kommunikasjonsnett
4. formidling av viktig melding fra statsmyndighet.

Myndigheten kan pålegge tilbyder å inngå samarbeid med annen nasjonal eller internasjonal virksomhet når dette følger av internasjonal avtale.

Tilbyder skal i utgangspunktet dekke kostnader ved sikkerhets- og beredskapstiltak etter denne paragrafen. Tilbyderes reelle merkostnader forbundet med levering av sikkerhets- og beredskapstiltak, skal kompenseres av staten med basis i fyldestgjørende dokumentasjon som fremskaffes av tilbydere. Med

merkostnad menes kostnad som vil falle bort uten pålegget, utover kostnaden ved en ren kommersiell tilpasning.

Tilbyder kan nektes tilgang til markedet dersom dette er nødvendig av hensyn til offentlig sikkerhet, helse eller andre særlige forhold.

§ 2-11 Sikring av fortsatt levering ved konkurs hos tilbyder mv.

Tilbyder skal legge planer som sikrer fortsatt levering til egne kunder i minimum to uker i tilfelle konkurs, åpning av gjeldsforhandling eller som følge av betalingsinnstilling. Slike planer kan omfatte forsikringsordning, avtale om samarbeid mellom tilbydere, privat fondsordning eller lignende.

Planene og eventuelle endringer i disse skal sendes til myndigheten. Myndigheten skal føre tilsyn med planene og kan sette krav til innhold. Myndigheten kan frita tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste fra plikten til å utarbeide planer.

Tilbyder skal underrette myndigheten om begjæring om gjeldsforhandlinger eller konkurs som tilbyder sender til tingretten. Tingretten skal straks underrette myndigheten om gjeldsforhandlinger eller konkurs som åpnes hos tilbyder.

Når det som følge av konkursåpning hos en tilbyder oppstår fare for driftsstans, kan myndigheten i særlige tilfeller så langt det er nødvendig for å sikre brukernes kommunikasjon, pålegge fortsatt drift i inntil to uker, herunder pålegge boet å tre inn i hele eller deler av skyldnerens løpende avtaler. I vurderingen av om slike pålegg skal gis, skal det tas hensyn til om viktige samfunnsinteresser vil bli skadelidende som følge av driftsstans. Det skal også tas hensyn til boets økonomi. Tilsvarende gjelder dersom åpning av gjeldsforhandling etter konkursloven ellers vil føre til driftsstans.

Pålagt drift etter fjerde ledd er uten innvirkning på boets rett til å velge om det vil tre inn i skyldneres avtaler etter dekningsloven § 7-3 og på boets ansvar etter dekningsloven § 7-4, etter påleggets utløp. Avtalefestet oppsigelsestid og frister for oppsigelse i dekningsloven § 7-6 første ledd er ikke til hinder for at pålegg om å tre inn i løpende avtale gis for en periode som angitt i fjerde ledd i paragrafen her.

Myndigheten kan gi forskrifter om planene etter første ledd, unntak fra plikten til å utarbeide planer, og sikring av fortsatt levering i situasjoner som nevnt i fjerde ledd.

§ 2-12 Fellesfakturert tjeneste

Myndigheten kan gi forskrifter om fellesfakturerte tjenester.

§ 2-13 *Maritim oppgjørsvirksomhet*

Tilbyder av avregning og betalingsformidling for bruk av elektronisk kommunikasjonstjeneste fra skip (maritim oppgjørsvirksomhet) må registrere seg hos myndigheten for å kunne foreta avregning og betalingsformidling for norske skip.

Myndigheten kan gi forskrifter om registrering av maritim oppgjørsvirksomhet og krav til utøvelse av denne, herunder om pålegg om sikkerhetsstillelse for ansvar som foretaket kan pådra seg under utøvelse av virksomheten, varighet og opphør og begrensning i antall virksomheter som kan registreres eller godkjennes.

§ 2-14 *Installatør*

Tilbyder av installasjon, vedlikehold eller sammenkopling av elektronisk kommunikasjonsnett eller utstyr for elektronisk kommunikasjon, skal være kvalifisert og ha tillatelse fra myndigheten. Det samme gjelder den som i næringsøyemed foretar installasjon, vedlikehold eller sammenkopling til eget bruk.

Tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett skal nytte installatør som nevnt i første ledd ved installasjon, vedlikehold og sammenkopling av nett.

Myndigheten kan tilbakekalle tillatelse dersom installatør i sin virksomhet ikke overholder krav fastsatt i eller i medhold av denne lov.

Myndigheten kan gi forskrifter om krav til installatør.

Kapittel 3 Sterk markedsstilling

§ 3-1 *Sterk markedsstilling*

En tilbyder har sterk markedsstilling når tilbyder alene eller sammen med andre har økonomisk styrke i et relevant marked som gjør at tilbyder i stor grad kan opptre uavhengig av konkurrenter, kunder og forbrukere. Sterk markedsstilling i ett marked kan føre til at en tilbyder har sterk markedsstilling i et tilgrensende marked.

Myndigheten kan gi forskrifter om sterk markedsstilling.

§ 3-2 *Relevante markeder*

Myndigheten skal definere relevante produkt- og tjenestemarkeder og geografiske markeder i henhold til EFTAs overvåkningsorgans anbefaling om relevante produkt- og tjenestemarkeder innenfor området for elektronisk kommunikasjon.

Når myndigheten definerer markeder etter første ledd som avviker fra forhåndsdefinerte felleseuropeiske markeder, skal konsultasjonsprosedyren i § 9-3 følges.

§ 3-3 *Markedsanalyse og utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling*

Myndigheten skal foreta markedsanalyser i henhold til EFTAs overvåkningsorgans retningslinjer for markedsanalyser og beregning av sterk markedsstilling på området for elektronisk kommunikasjon. Myndigheten utpeker, opprettholder eller trekker tilbake utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling på bakgrunn av markedsanalyser.

Myndigheten kan gi forskrifter om markedsanalyser.

§ 3-4 *Plikter for tilbyder med sterk markedsstilling*

Tilbyder som har sterk markedsstilling skal pålegges en eller flere særlige plikter som følger av §§ 4-1, 4-4, 4-5, 4-6, 4-7, 4-8, 4-9 og 4-10.

Myndigheten kan i særlige tilfeller pålegge tilbyder som har sterk markedsstilling plikter utover det som følger av §§ 4-1, 4-4, 4-5, 4-6, 4-7, 4-8, 4-9 og 4-10. I slike tilfeller skal konsultasjonsprosedyren i § 9-3 følges.

Plikter etter første og annet ledd som pålegges i det enkelte tilfelle skal være egnet til å fremme bærekraftig konkurranse, samt legge forholdene til rette for nasjonal og internasjonal utvikling i markedet. Myndigheten kan endre pålagte plikter.

Myndigheten kan gi forskrifter om plikter som pålegges tilbyder med sterk markedsstilling.

Kapittel 4 Tilgang mv.

§ 4-1 *Tilgang*

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling å imøtekomme enhver rimelig anmodning om å inngå eller endre avtale om tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste.

I vurderingen av om en anmodning er rimelig skal det blant annet foretas en avveining av tilbyders interesse i å disponere egen infrastruktur mot behovet for å gi andre tilgang som er nødvendig for å kunne tilby konkurrerende tjenester. I vurderingen av hva som er nødvendig skal det tas hensyn til om det i lys av markedsutviklingen er teknisk og bedriftsøkonomisk mulig å anlegge eller bruke konkurrerende infrastruktur. I vurderingen av om en anmodning er rimelig skal det i tillegg tas hensyn til:

1. tilgjengelig kapasitet
2. tilbyders investeringer i forhold til risikoen investeringene har vært forbundet med
3. bærekraftig konkurranse
4. behov for å ivareta nettets integritet
5. immaterielle rettigheter
6. etablering av felles-europeiske tjenester.

Tilbyder med sterk markedsstilling skal dokumentere og begrunne avslag på anmodning om tilgang.

Myndigheten kan når det er nødvendig for å sikre alle-til-alle-kommunikasjon, pålegge enhver tilbyder tilgangsforsiklinger. Slike forpliktelser kan omfatte plikt til å inngå avtale. Pålegg etter dette ledd skal følge prosedyrene i §§ 9-2 og 9-3.

Myndigheten kan gi forskrifter om tilgang, herunder tekniske og administrative vilkår for tilgang.

§ 4-2 Samtrafikk

Enhver tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste har rett og plikt til å forhandle med andre tilbydere om samtrafikk for tilbud av offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste.

Myndigheten kan når det er nødvendig for å sikre alle-til-alle-kommunikasjon, pålegge enhver tilbyder samtrafikkforpliktelser. Slike forpliktelser kan omfatte plikt til å inngå avtale. Pålegg etter dette ledd skal følge prosedyrene i §§ 9-2 og 9-3.

Tilbyder skal innenfor de områdene vedkommende har sterk markedsstilling, imøtekomme enhver rimelig anmodning om å inngå eller endre avtale om samtrafikk. I vurderingen av om en anmodning er rimelig skal det foretas en avveining i samsvar med § 4-1 annet ledd. Tilbyder med sterk markedsstilling skal dokumentere og begrunne avslag på anmodning om samtrafikk.

Myndigheten kan gi forskrifter om samtrafikk.

§ 4-3 Tilgang til radio og fjernsyn

Tilbyder av adgangskontrolltjeneste for digital radio og fjernsyn skal imøtekomme enhver rimelig anmodning om tilgang fra innholdsleverandører. Villkårene for tilgang skal være objektive, rimelige og ikke-diskriminerende, bygge på saklige kriterier og være offentlig tilgjengelig. Tilbyder skal dokumentere og begrunne avslag på anmodning om tilgang. Samme krav kan pålegges tilbyder av andre funksjoner som kan begrense tilgangen til digital radio og fjernsyn.

Myndigheten kan gjøre unntak fra kravet i første ledd, dersom en markedsanalyse viser at en tilbyder ikke har sterk markedsstilling i det relevante markedet, og tilgangen på digital radio- og fjernsynstjeneste ikke blir redusert.

Myndigheten kan gi forskrifter om adgangskontrolltjenester og andre funksjoner som kan begrense tilgangen til radio og fjernsyn, herunder fastsette krav til overføring og mottak av digitale fjernsynstjenester og fjernsynsprogrammer og stille krav til innehaver av immaterielle rettigheter til produkter og adgangskontrolltjeneste.

§ 4-4 Samlokalisering og annen felles utnyttelse av infrastruktur

Myndigheten kan pålegge tilbyder som får rett til ekspropriasjon etter § 12-3 plikt til å gi annen tilbyder uten tilsvarende rett adgang til samlokalisering.

Myndigheten kan pålegge tilbydere felles utnyttelse av infrastruktur når hensynet til effektiv bruk av ressurser, hensynet til helse, miljø, sikkerhet eller andre samfunnsmessige hensyn tilsier at duplisering av infrastruktur bør unngås.

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling plikt til å imøtekomme rimelig anmodning om samlokalisering eller annen felles utnyttelse av infrastruktur innenfor det marked der tilbyder har sterk markedsstilling, når dette er egnet til å fremme bærekraftig konkurranse.

Tilbyder med sterk markedsstilling på marked for produktene og full og delt tilgang til det faste aksessnettet skal tilby samlokalisering til annen tilbyder ved rimelig anmodning om slik tilgang.

I vurderingen av om en anmodning er rimelig etter tredje og fjerde ledd skal det foretas en avveining i samsvar med § 4-1 annet ledd. Tilbyder med sterk markedsstilling skal dokumentere og begrunne avslag på anmodning om samlokalisering og annen felles utnyttelse av infrastruktur.

Pålegg etter første, annet og tredje ledd følger prosedyren i § 9-2.

Myndigheten kan gi forskrifter om samlokalisering og om felles utnyttelse av infrastruktur.

§ 4-5 Informasjons- og støttesystemer

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling en plikt til å imøtekomme enhver rimelig anmodning om å gi tilgang til informasjons- og støttesystemer, dersom slik tilgang er nødvendig for at anmoder skal kunne levere konkurrerende tjenester. I vurderingen av om en anmodning er rimelig skal det foretas en avveining i samsvar med § 4-1 annet ledd.

Tilbyder med sterk markedsstilling for produktene og full og delt tilgang til det faste aksessnettet skal gi tilgang til informasjons- og støttesystemer.

Myndigheten kan gi forskrifter om tilgang til informasjons- og støttesystemer.

§ 4-6 Offentliggjøring og standardtilbud

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling å offentliggjøre spesifisert informasjon eller utarbeide og offentliggjøre standard-tilbud for elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste. Plikten til å offentliggjøre spesifisert informasjon kan blant annet omfatte:

1. regnskapsinformasjon

2. tekniske spesifikasjoner, herunder grensesnitt som brukes ved nettermineringspunktene, samt hvilke standarder som er nyttet
3. nettverksegenskaper
4. priser
5. andre vilkår og betingelser for levering og bruk.

Myndigheten kan kreve at tilbud etter første ledd er tilstrekkelig oppdelt i enkeltelementer med tilhørende vilkår basert på behov i markedet slik at bruker ikke må akseptere tjenester, funksjoner eller ytelser som det ikke er anmodet om.

Tilbyder med sterk markedsstilling for produktene og full og delt tilgang til det faste aksessnettets skal utarbeide et standardtilbud om tilgang til det faste aksessnettets. Tilbudet skal være tilstrekkelig oppdelt slik at den som anmoder ikke betaler for tjenester, funksjoner eller ytelser som det ikke er anmodet om.

Myndigheten kan gi pålegg om hvor, hvordan og på hvilke vilkår informasjonen skal gjøres offentlig tilgjengelig, samt pålegge endringer i tilbudet.

Myndigheten kan gi forskrifter om offentliggjøring og standardtilbud.

§ 4-7 Ikke-diskriminering

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling å tilby samtrafikk og tilgang til eksterne tilbydere på ikke-diskriminerende vilkår.

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling å tilby samtrafikk og tilgang til andre tilbydere på samme eller likeverdige vilkår og til samme eller likeverdige kvalitet som det tilbys egen virksomhet, datterselskaper eller partnervirksomheter.

På forespørsel skal anvendelse i egen virksomhet rapporteres til myndigheten, jf. § 10-3.

Myndigheten kan gi forskrifter om ikke-diskriminering.

§ 4-8 Strukturelt og regnskapsmessig skille

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling å opprette regnskapsmessig skille mellom ulike virksomhetsområder eller mellom spesialiserte aktiviteter knyttet til samtrafikk og tilgang.

Tilbyder som gir tilgang til adgangskontrollsystemer for digital radio og fjernsyn skal opprette regnskapsmessig skille mellom slik virksomhet og annen virksomhet. Dersom myndigheten etter markedsanalyse, jf. § 3-3, finner at slikt pålegg ikke er forholdsmessig, skal plikten til regnskapsmessig skille oppheves.

Tilbyder med ene- eller særrettsvirksomhet innen andre områder enn elektronisk kommunikasjon, kan pålegges å organisere tilbud om elektronisk kommunikasjonsnett som anvendes til offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste og slik tjeneste regnskapsmessig utskilt eller i egen juridiske enhet.

Myndigheten kan pålegge tilbyder som er vertikalt integrert å offentliggjøre engrospriser, samt inntrefferpriser.

Myndigheten kan gi pålegg om hvilke regnskapsmetoder og -prinsipper som skal anvendes.

Tilbyder skal gjøre regnskapsinformasjon tilgjengelig på forespørsel, jf. § 10-3.

Myndigheten kan gi forskrifter om strukturelt og regnskapsmessig skille.

§ 4-9 Pris- og regnskapsregulering

Myndigheten kan pålegge tilbyder med sterk markedsstilling prisforpliktelser for tilgang og samtrafikk i tilfeller hvor tilbyder kan utnytte sin markedsstilling til skade for sluttbrukerne i markedet ved å opprettholde et uforholdsmessig høyt prisnivå, eller ved å etablere prisklemmer for konkurrerende tilbydere.

Myndigheten kan pålegge tilbyder etter første ledd bruk av bestemte metoder for prisregulering. Myndigheten kan pålegge tilbyder å dokumentere at prisene er i samsvar med forpliktelsene.

Myndigheten kan pålegge tilbyder som nevnt i første ledd bruk av bestemte systemer for føring av kostnadsregnskap. Beskrivelse av pålagte systemer for føring av kostnadsregnskap, herunder en oversikt over hovedkategorier for kostnader og hvilke fordelingsnøkler som anvendes, skal offentliggjøres. Bekreftelse på at kostnadsregnskapet er i samsvar med fastsatt system for føring av kostnadsregnskap skal utarbeides av ekstern revisor, og offentliggjøres årlig.

Myndigheten kan gi forskrifter om pris- og regnskapsregulering.

§ 4-10 Regulering av sluttbrukertjeneste

Myndigheten kan når regulering etter § 4-9 ikke fører frem, pålegge tilbyder med sterk markedsstilling regulering av sluttbrukertjeneste. Forpliktelsene kan blant annet omfatte forbud mot overprising, prisdumping, prisdiskriminering eller urimelig koblingsalg. Myndighetene kan i slike tilfeller nytte virkemidlene maksimalpriser, kostnadsorientering, geografisk utligning mv.

§ 4-11 Fast forvalg og forvalg ved bruk av prefiks

Tilbyder med sterk markedsstilling på tilgang til offentlig telefontjeneste i fastnett og som kontrollerer tilgang til sluttbrukere, skal tilby fast forvalg og forvalg ved bruk av prefiks til kostnadsorienterte priser. Pris for slikt forvalg skal fastsettes mellom tilbyderne slik at sluttbruker ikke faktureres særskilt for dette.

Myndigheten kan gi forskrifter om fast forvalg og forvalg ved bruk av prefiks.

§ 4-12 *Minimumstilbud av overføringskapasitet*

Tilbyder med sterk markedsstilling på hele eller deler av fastsatt minimumstilbud for overføringskapasitet skal tilby slik overføringskapasitet til andre tilbydere. Tilbudet skal tilbys på ikke-diskriminerende vilkår og til kostnadsorienterte priser.

Tilbyder etter første ledd skal utarbeide og offentliggjøre leveringsvilkår for minimumstilbudet. Myndigheten kan gjøre unntak fra kravet om offentliggjøring når dette vil virke urimelig.

Myndigheten kan gi forskrifter om overføringskapasitet, herunder fastsette omfanget og innholdet i minimumstilbudet.

Kapittel 5 Leveringspliktige tjenester og spesielle samfunnsplågte oppgaver

§ 5-1 *Leveringspliktige tjenester*

Myndigheten kan inngå avtale med eller ved pålegg utpeke, en eller flere tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester for å sikre tilbud av følgende leveringspliktige tjenester:

1. tilgang til offentlig telefontjeneste og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett over hele landet
2. offentlige betalingstelefoner
3. nummeropplysningstjeneste
4. telefonkatalog
5. særlige tjenester til funksjonshemmede og andre sluttbrukere med spesielle behov.

Myndigheten kan stille nærmere krav til innhold i pliktene etter første ledd, blant annet om priser til sluttbrukere, geografisk enhetspris, kvalitetskrav til tjenestene, måling av kvalitet og informasjon.

Myndigheten kan gi forskrifter om leveringspliktige tjenester.

§ 5-2 *Finansiering av leveringspliktige tjenester*

Når tilbyder etter § 5-1 påføres en urimelig byrde ved å tilby leveringspliktig tjeneste og tilbyder anmoder om det, kan kostnadene dekkes av et finansieringsfond. Tilbyderen må sammen med kravet om kostnadsdekning legge frem en beregning over netto-kostnadene knyttet til de leveringspliktige tjenestene.

Myndigheten kan pålegge tilbyder å bidra til finansiering av et finansieringsfond. Anbudskonkurranse skal avholdes dersom leveringspliktig tjeneste finansieres gjennom et finansieringsfond.

Myndigheten kan gi forskrifter om beregning av kostnader ved å tilby leveringspliktig tjeneste, finansieringsfond og plikt for tilbyder av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste til å bidra til finansieringsfond eller på annen måte dele kostnadene ved å tilby leveringspliktige tjenester.

§ 5-3 *Spesielle samfunnsplågte oppgaver*

Myndigheten kan inngå avtale med eller ved pålegg utpeke, en eller flere tilbydere av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste for å sikre tilbud av følgende spesielle samfunnsplågte oppgaver:

1. ytelser til nød- og sikkerhetstjenesten (kystradioen) til dekning av de oppgaver innen kystradioens dekningsområde som Norge har påtatt seg gjennom internasjonale overenskomster
2. ytelser vedrørende Svalbard.

Merkostnader ved avtaler eller pålegg etter denne paragrafen skal dekkes av staten.

Myndigheten kan gi forskrifter om spesielle samfunnsplågte oppgaver etter første ledd.

Kapittel 6 Frekvensforvaltning og satellittbansposisjoner

§ 6-1 *Nasjonal frekvensplan*

Myndigheten skal fastsette nasjonal plan for bruk av det elektromagnetiske frekvensspekteret. Nasjonal frekvensplan skal fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser og hensynet til å unngå skadelig interferens, og skal fastsettes innenfor rammene av internasjonale overenskomster som Norge har sluttet seg til.

Nasjonal frekvensplan skal være offentlig tilgjengelig.

§ 6-2 *Tillatelse til bruk av frekvenser*

Frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret kan ikke tas i bruk uten at det foreligger tillatelse fra myndigheten.

Ved tildeling av frekvenser skal det tas hensyn til effektiv bruk av samfunnets ressurser gjennom bærekraftig konkurranse, fri bevegelighet for tjenester og harmonisert bruk av frekvenser.

Myndigheten kan nekte å gi tillatelse etter første ledd når det følger av hensyn som angitt i annet ledd.

Myndigheten kan gi forskrifter om bruk av frekvenser.

§ 6-3 *Vilkår for frekvenstillatelser*

Det kan knyttes vilkår til tillatelser om bruk av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret. Slike vilkår kan gjelde:

1. angivelse av tjeneste, nettype eller teknologi frekvensene skal brukes til
2. faktisk og effektiv bruk av frekvensene
3. geografisk og befolkningsmessig dekning
4. tekniske og operasjonelle forhold for å unngå skadelig interferens og for å begrense risikoen ved elektromagnetisk stråling
5. tillatelsens varighet
6. retten til å overdra tillatelse
7. vederlag for tillatelse

8. individuelle forpliktelser i samsvar med tilbud
9. forpliktelser i henhold til relevante internasjonale overenskomster om bruk av frekvenser.

§ 6-4 *Fremgangsmåte ved begrensning av antallet frekvenstillatelser*

Myndigheten kan begrense antallet tillatelser til bruk av nærmere bestemte frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret dersom dette er nødvendig for å ivareta brukernes interesser og for å legge til rette for bærekraftig konkurranse. Begrensning av antallet frekvenstillatelser skal skje i samsvar med følgende fremgangsmåte:

1. interesserte skal gis anledning til å uttale seg i samsvar med § 9-2
2. avgjørelse om å begrense antallet tillatelser til bruk av frekvenser skal begrunnes og offentliggjøres
3. interesserte skal inviteres til å søke de ledige frekvenstillatelsene.

Ved utlysning av et begrenset antall tillatelser skal utvelgelseskriteriene være objektive, transparente, ikke-diskriminerende og forholdsmessige.

§ 6-5 *Overdragelse av tillatelse til bruk av frekvenser*

Myndigheten kan fatte enkeltvedtak som gir innehaver av tillatelse til bruk av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret rett til å overdra tillatelsen.

Før slik overdragelse finner sted, skal innehaver underrette myndigheten om den planlagte overdragelsen. Myndigheten kan gi pålegg om at overdragelsen skal skje i samsvar med fastlagte prosedyrer, samt på en måte som sikrer konkurransen og harmonisert bruk av frekvensene i tråd med nasjonal frekvensplan.

Myndigheten skal offentliggjøre informasjon om overdragelse av tillatelse til bruk av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret.

Myndigheten kan gi forskrifter om adgang til og vilkår for overdragelse av tillatelse til bruk av frekvenser.

§ 6-6 *Satellittbaneposisjoner*

Etter anmodning skal myndigheten på åpne, transparente, objektive og ikke-diskriminerende vilkår gjennomføre innmelding av satellittbaneposisjon til internasjonalt register.

Myndigheten kan gi forskrifter om krav til anmodning og innmeldingsprosessen.

§ 6-7 *Regressansvar*

I den utstrekning Norge i henhold til internasjonal overenskomst har utbetalt erstatning for skade

voldt av romgjenstand, kan myndigheten kreve regress hos ansvarlig virksomhet.

Den som anmoder om innmelding av satellittbaneposisjon må stille sikkerhet gjennom forsikring eller garanti for erstatningsforpliktelse som den norske stat kan pådra seg etter internasjonal overenskomst som Norge har sluttet seg til.

Myndigheten kan gi forskrifter om sikkerhetsstillelse ved innmelding av satellittbaneposisjon.

Kapittel 7 Forvaltning av nummer, navn og adresser

§ 7-1 *Planer for nummer, navn og adresser. Tillatelse til bruk*

Myndigheten fastsetter nummerplaner og planer for navn og adresser for elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste.

Myndigheten kan gi tillatelse til bruk av nummer, nummerserier, navn og adresser i samsvar med de fastsatte planene. Nummer, nummerserier, navn og adresser kan ikke tas i bruk uten at det foreligger tillatelse fra myndigheten.

Myndigheten kan gi forskrifter om tillatelse til bruk av nummer, navn og adresser og om bruk av nummerplaner og planer for navn og adresser.

Kompetansen etter første til tredje ledd omfatter også private nummer-, navn- og adresseressurser. Forbudet i annet ledd annet punktum omfatter ikke private ressurser.

§ 7-2 *Pålegg om bruk av nummer, navn og adresser*

Myndigheten kan gi pålegg om å ta i bruk og overta nummer, nummerserier, navn og adresser, samt å ta i bruk planer for nummer, navn og adresser.

Myndigheten kan gi nærmere forskrifter om slike pålegg.

§ 7-3 *Nummerportabilitet*

Tilbyder av offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste skal tilby nummerportabilitet i form av tilbyderportabilitet til kostnadsorientert pris.

Myndigheten kan gi forskrifter om nummerportabilitet, herunder fastsette plikt for tilbyder av offentlig elektronisk kommunikasjonstjeneste til å tilby geografisk portabilitet og tjenesteportabilitet.

§ 7-4 *Nummer, navn og adresseopplysning*

Tilbyder skal løpende melde opplysninger om bruk av nummer, navn og adresser og tilknyttede sluttbrukere til tilbydere av opplysningstjenester.

Myndigheten kan gi forskrifter om krav til tilbyders plikter og sluttbrukeres rettigheter i forhold til opplysningstjenester.

§ 7-5 Database

Myndigheten kan gi pålegg om bruk av database som anvendes i forbindelse med elektronisk kommunikasjon og som inneholder opplysninger om eller er knyttet til nummer, navn eller adresser.

Myndigheten kan utpeke organisasjon for administrasjon av slike databaser.

Myndigheten kan gi forskrifter om bruk av database og om utpeking.

Kapittel 8 Om tillatt utstyr, innførsel, omsetning og bruk

§ 8-1 Rett til å besitte, omsette og ta i bruk radio- og terminalutstyr

Radio- og terminalutstyr som omfattes av internasjonal overenskomst som Norge har sluttet seg til, og som oppfyller krav etter slik overenskomst, kan besittes, omsettes og tas i bruk. Slike krav omfatter krav til sikkerhet for liv og helse, krav til elektromagnetisk kompatibilitet, krav til hensiktsmessig bruk av det elektromagnetiske frekvensspekteret, øvrige krav i forskrifter fastsatt med hjemmel i siste ledd og krav til prosedyrer og merking. Frekvenstillatelse etter § 6-2 må om nødvendig foreligge.

Besittelse, omsetning og bruk av radio- og terminalutstyr som ikke omfattes av overenskomst etter første ledd, krever utstyrstillatelse fra myndigheten. Myndigheten kan nekte tillatelse dersom utstyret ikke oppfyller krav som angitt i første ledd. Det kan stilles vilkår for utstyrstillatelse eller gjøres unntak fra kravet om tillatelse.

Myndigheten kan gi forskrifter om krav til og vilkår for omsetning og bruk av radio- og terminalutstyr og om registrering av forhandlere av slikt utstyr. Den som er registrert etter forskrift fastsatt med hjemmel i dette ledd, kan innføre radio- og terminalutstyr selv om kravene i første og annet ledd ikke er oppfylt.

§ 8-2 Teknisk kontrollorgan

Myndigheten kan gi forskrifter om krav til teknisk kontrollorgan.

Kapittel 9 Saksbehandlingsregler

§ 9-1 Forholdet til forvaltningsloven

Når ikke annet er bestemt gjelder forvaltningsloven for behandling av saker etter denne lov.

§ 9-2 Høring av enkeltvedtak

Alle interesserte aktører skal gis anledning til å uttale seg innenfor en rimelig frist før det treffes enkeltvedtak som kan ha betydelig innvirkning på det

relevante marked. Det samme gjelder for enkeltvedtak etter § 4-4 første til tredje ledd. Høringen gjelder ikke for enkeltvedtak som fattes med hjemmel i § 9-3 tredje ledd og §§ 11-2 og 11-3.

Forslag til enkeltvedtak og uttalelser som nevnt i første ledd er offentlige, men likevel slik at opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt skal unntas fra offentlighet. Offentlighetsloven § 5 a annet ledd gjelder tilsvarende.

Paragrafen gjør ingen innskrenking i varslingsplikten etter forvaltningsloven § 16.

§ 9-3 Konsultasjonsprosedyre

Når enkeltvedtak etter §§ 3-2 annet ledd, 3-3, 3-4, 4-1 fjerde ledd og 4-2 annet ledd vil kunne påvirke handelen mellom EØS-landene, skal begrunnet forslag til vedtak sendes til EFTAs overvåkningsorgan for konsultasjon med sikte på europeisk harmonisering. EFTAs overvåkningsorgan og andre berørte myndigheter innenfor EØS-området kan kommentere forslag til vedtak innen en frist på en måned etter konsultasjonsprosedyrens start.

Når forslag til enkeltvedtak definerer nye markeder eller utpeker eller trekker tilbake utpeking av sterk markedsstilling, og EFTAs overvåkningsorgan finner at enkeltvedtaket:

1. kan påvirke handelen mellom EØS-landene eller
2. kan utgjøre en handelshindring i strid med EØS-avtalen eller
3. EFTAs overvåkningsorgan er i alvorlig tvil om forslaget til vedtak er i samsvar med EØS-retten kan EFTAs overvåkningsorgan innen tre måneder etter konsultasjonsprosedyrens start, kreve at forslaget trekkes tilbake.

Når det av hensyn til å sikre konkurransen eller ivareta brukernes interesser er behov for en rask avklaring, kan det treffes vedtak uten forutgående konsultasjon. Slike vedtak skal, etter at de er truffet, følge prosedyren i første og annet ledd. Myndigheten kan omgjøre eller trekke vedtaket tilbake på bakgrunn av resultatene fra konsultasjonsprosedyren.

§ 9-4 Saksbehandlingstid ved søknad om frekvenstillatelse

Søknad om tillatelse til bruk av frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret skal avgjøres uten ugrunnet opphold og senest seks uker fra søknaden er mottatt. Saksbehandlingstiden kan i særlige tilfeller forlenges til åtte måneder.

For søknad som er omfattet av en folkerettslig plikt til å koordinere frekvenser i forhold til andre lands frekvensbruk, løper tidsfristen fra det tidspunkt myndigheten mottar svar på koordineringsforespørselen.

§ 9-5 *Saksbehandlingstid ved søknad om bruk av nummer*

Søknad om tillatelse til bruk av nummer som er reservert til særlige formål skal avgjøres uten ugrunnet opphold, og senest tre uker fra søknad er mottatt. Saksbehandlingstiden for nummer som skal tildeles ved auksjon eller liknende kan forlenges med inntil tre uker.

§ 9-6 *Utvexling av taushetsbelagt informasjon mellom myndigheten og konkurransemyndighetene*

Uten hinder av lovbestemt taushetsplikt skal myndigheten og konkurransemyndighetene gjensidig og etter forespørsel utveksle den informasjon som er nødvendig etter artikkel 3(5) i direktiv 2002/21/EF om et felles rammeverk for elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester.

Organet som mottar informasjon etter første ledd, skal ikke uten skriftlig samtykke fra avsenderorganet gi innsyn i informasjon som av avsenderorganet på tidspunktet for utveksling var unntatt offentlighet etter offentlighetsloven §§ 5 og 6. Myndigheten skal ikke, uten samtykke fra konkurransemyndighetene, gi innsyn i informasjon som nevnt i konkurranseloven § 6-3.

§ 9-7 *Utlevering av informasjon underlagt taushetsplikt til annen myndighet*

Uten hinder av lovbestemt taushetsplikt skal myndigheten utlevere informasjon til EFTAs overvåkningsorgan når det er fremmet en begrunnet forespørsel og informasjonen er nødvendig og forholdsmessig for gjennomføringen av oppgaver pålagt gjennom EØS-avtalen. Den opplysningene gjelder skal underrettes om viderefremming av taushetsbelagt informasjon dersom opplysningene opprinnelig er innhentet fra vedkommende.

For å oppfylle Norges øvrige avtaleforpliktelser overfor annen stat eller internasjonal organisasjon kan myndigheten, uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, gi myndigheter i andre stater eller tilsvarende organer i internasjonale organisasjoner opplysninger som er nødvendige for å fremme håndhevelsen av norsk, vedkommende stats eller organisasjons regulering på området for elektronisk kommunikasjon.

Ved utlevering av opplysninger etter første og annet ledd skal myndigheten stille som vilkår at opplysningene bare kan formidles videre med samtykke fra myndigheten, og bare for det formål som samtykket omfatter.

Myndigheten kan gi forskrifter om utlevering av opplysninger.

§ 9-8 *Unntak fra taushetsplikt*

Myndigheten kan uten hinder av forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 eller avtalebestemt taushetsplikt offentliggjøre opplysninger om avtalevilkårene til tilbyder av elektroniske kommunikasjonsnett eller -tjenester i det omfang dette er nødvendig for å sikre at kravene om tilgang til elektroniske kommunikasjonsnett og -tjeneste blir oppfylt.

Tilsvarende kan opplysninger innhentet etter § 10-3 offentliggjøres, dersom dette vil kunne bidra til å fremme bærekraftig konkurranse.

Ved offentliggjøring etter første og annet ledd skal det gis forutgående skriftlig underretning og det skal tas hensyn til den ervervsdrivendes berettigede interesse i å bevare forretningshemmeligheter.

Taushetsbelagte opplysninger om tekniske innretninger eller løsninger skal ikke offentliggjøres.

Kapittel 10 Tilsyn

§ 10-1 *Tilsyn*

Myndigheten skal føre tilsyn med at krav fastsatt i eller i medhold av loven er oppfylt. Myndigheten kan nytte bistand fra andre ved utførelsen av tilsynet og kan ta stikkprøver og foreta målinger og annen kontroll uten forhåndsvarsel.

Myndigheten kan gi forskrifter om tilsyn.

§ 10-2 *Begrensning i instruksjonsadgangen*

Departementet kan pålegge Post- og teletilsynet å behandle saker innenfor lovens virkeområde.

Post- og teletilsynet kan ikke instrueres, verken generelt eller vedrørende den enkelte sak, ved behandling av saker etter § 2-4 annet ledd, §§ 3-1 til 3-4 og §§ 4-1 til 4-10.

§ 10-3 *Opplysningsplikt*

Myndigheten kan kreve opplysninger som er nødvendige for gjennomføringen av denne lov, vedtak gitt i medhold av loven, eller forpliktelser som følger av internasjonale overenskomster som Norge har sluttet seg til.

Tilbyder skal på forespørsel fra myndigheten gi opplysninger, herunder sikkerhetsgraderte opplysninger om elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester, og om infrastruktur knyttet til drifts- og styringssystemene.

Opplysningene kan kreves utlevert skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist.

Taushetsplikt for tilbyder og installatør som følger av § 2-9, annen lovgivning, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten.

Myndigheten kan gi forskrifter om opplysningsplikten.

§ 10-4 *Medvirkning ved tilsyn*

Den som er gjenstand for tilsyn har plikt til å sørge for at myndigheten har uhindret adgang til virksomheten og lokaler med utstyr for elektronisk kommunikasjon. Nødvendig dokumentasjon skal gjøres tilgjengelig for myndigheten. Innehaver eller dennes representant kan pålegges å være til stede under tilsynet.

§ 10-5 *Intern kontroll*

Myndigheten kan gi pålegg om etablering eller endring av interne kontrollsystem for å sikre at kravene fastsatt i eller i medhold av denne lov er oppfylt. Det skal utarbeides dokumentasjon som viser at kravene til intern kontroll er oppfylt. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for myndigheten.

Myndigheten kan gi forskrifter om intern kontroll og om dokumentasjon.

§ 10-6 *Pålegg om retting og endring mv.*

Myndigheten kan gi pålegg om retting eller opphør av ulovlige forhold og fastsette vilkår som må oppfylles for at virksomheten skal være i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av denne lov. Herunder kan myndigheten gi pålegg om avtaleinngåelse og om utforming av avtalevilkår i avtaler mellom tilbydere og mellom tilbyder og sluttbruker.

Myndigheten kan iverksette særskilte tiltak ved brudd på vilkår i tillatelse, forpliktelse for tilbyder med sterk markedsstilling eller forpliktelse for tilbyder av leveringspliktig tjeneste og spesielle samfunnsplagte oppgaver.

Krav om retting eller endring etter første ledd kan iverksettes tidligst en måned etter at rettighetshaver er informert om at forholdet er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av denne lov. Fristen gjelder ikke krav med grunnlag i tekniske mangler ved utstyr og installasjoner. Fristen gjelder heller ikke rettighetshaver som også tidligere har handlet i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov.

§ 10-7 *Tvangsmulkt*

For å sikre at krav gitt i eller i medhold av denne lov oppfylles, kan myndigheten fastsette en løpende tvangsmulkt for hver dag som går inntil lovstridig virksomhet er opphørt eller pålegg med hjemmel i denne lov er oppfylt.

Mulkten løper ikke før klagefristen er ute. Påklages vedtaket om tvangsmulkt, løper ingen tvangsmulkt før klagesaken er avgjort med mindre klageorganet bestemmer noe annet.

§ 10-8 *Tilbakekall*

Myndigheten kan kalle tilbake tillatelse gitt i medhold av kapittel 6 og 7 ved alvorlige eller gjentatte

brudd på vilkår i tillatelsen når det er gitt pålegg etter §§ 10-6 og 10-7 uten at brudd på vilkårene for tillatelsen er opphørt.

Myndigheten kan kalle tilbake tillatelse gitt i medhold av kapittel 2 og 8 ved alvorlige eller gjentatte brudd på vilkår i tillatelsen når det er gitt pålegg etter § 10-6 uten at brudd på vilkårene for tillatelsen er opphørt.

Enhver tillatelse gitt i medhold av denne lov kan kalles tilbake umiddelbart dersom brudd på vilkår utgjør en umiddelbar og alvorlig trussel mot sikkerhet eller helse.

§ 10-9 *Stenging*

Myndigheten kan stenge elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste og stanse bruk av radio- og terminalutstyr når det ikke foreligger nødvendig tillatelse etter denne lov, når pålegg etter §§ 10-6 og 10-7 ikke er oppfylt eller når fortsatt drift eller bruk kan medføre alvorlige trusler mot sikkerhet for liv eller helse eller forårsake skadelig interferens.

Stenging kan skje uten forhåndsvarsel dersom virksomheten kan medføre alvorlige trusler mot liv, helse eller sikkerhet eller forårsake skadelig interferens.

Myndigheten kan kreve bistand fra politiet når det er nødvendig for å gjennomføre stengingen.

§ 10-10 *Pålegg om stans i omsetning og tilbakekall av radio- og terminalutstyr*

Myndigheten kan gi pålegg om stans i omsetning av radio- og terminalutstyr og om gjennomføring av tiltak for å kalle tilbake utstyr som er omsatt dersom bruk av utstyret kan medføre trusler mot sikkerhet for liv og helse eller elektromagnetisk kompatibilitet, medfører uhensiktsmessig bruk av det elektromagnetiske frekvensspektret eller strider mot andre krav i forskrifter fastsatt med hjemmel i § 8-1 tredje ledd. Pålegg om stans i omsetning og gjennomføring av tiltak for tilbakekalling kan rettes mot produsent, importør og forhandler av radio- og terminalutstyr.

Myndigheten kan forby omsetning av utstyr som ikke er i samsvar med merkekrav fastsatt i forskrift med hjemmel i § 8-1 tredje ledd.

§ 10-11 *Ugyldighet*

Avtale i strid med denne lov eller med vedtak etter loven er ugyldig mellom partene.

Ugyldigheten rekker bare så langt plikter etter denne lov er overtrådt, med mindre det etter avtaleloven § 36 vil være urimelig å gjøre resten av avtalen gjeldende.

Kapittel 11 Konfliktløsning og klage

§ 11-1 *Megling i konflikter mellom tilbydere*

I konflikter mellom tilbydere om forpliktelser som følger av eller i medhold av denne lov kan myndigheten etter anmodning fra en part megle for å oppnå enighet mellom partene. Myndigheten kan etter konsultasjon med partene fastsette tidsfrister og andre vilkår knyttet til meglingen. Myndigheten kan på ethvert tidspunkt avbryte meglingen. Meglingsperioden skal ikke overstige fire måneder.

Det avskjærer ikke adgang til søksmål for de alminnelige domstoler at en sak er brakt inn for myndigheten etter første ledd. Tvistemålsloven § 437 gjelder ikke.

Myndigheten kan gi forskrifter om megling.

§ 11-2 *Konfliktløsning i tvister mellom tilbydere*

Tvist mellom tilbydere om rettigheter og plikter etter enkeltvedtak gitt med hjemmel i eller i medhold av denne lov, kan av en part bringes inn for myndigheten til avgjørelse.

Vedtak i tvisten skal treffes så snart som mulig og senest innen fire måneder etter at saken er brakt inn for myndigheten. I særlige tilfeller kan tidsfristen utvides.

Myndigheten kan unnlate å treffe vedtak dersom konflikten kan løses ved andre midler, jf. f.eks. § 11-1. Har forsøk på konfliktløsning pågått i fire måneder eller blitt avbrutt uten resultat og saken ikke er brakt inn for domstolen, skal myndigheten etter ny anmodning fra en part treffe vedtak i saken, jf. tidsfristen i annet ledd.

Det avskjærer ikke adgang til søksmål for de alminnelige domstoler at en sak er brakt inn for myndigheten etter første ledd. Tvistemålsloven § 437 gjelder ikke.

Myndigheten kan gi forskrifter om konfliktløsning i tvister om enkeltvedtak.

§ 11-3 *Konflikter over landegrensen*

Tvist om elektroniske kommunikasjonsnett eller -tjenester som ligger innenfor mer enn ett EØS-lands jurisdiksjon, kan av en part bringes inn for myndigheten så fremt tvistegjenstanden omfattes av § 1-2. Tvist etter kapittel 8 er ikke omfattet av ordningen.

Myndigheten skal samarbeide med andre involverte lands myndigheter med sikte på å løse konflikten. Myndighetene kan bli enige om å unnlate å gripe inn i konflikter som kan løses ved andre midler. Tilbyderne skal straks varsles om avgjørelsen.

Har forsøk på tvisteløsning pågått i fire måneder eller blitt avbrutt uten resultat, og saken ikke er brakt inn for en domstol, skal myndighetene i de involverte land etter ny anmodning fra en part samarbeide for å bidra til at konflikten løses.

Det avskjærer ikke adgang til søksmål for de alminnelige domstoler at en sak er brakt inn for myndigheten etter første ledd. Tvistemålsloven § 437 gjelder ikke.

§ 11-4 *Voldgift*

Avtale om å avgjøre konflikter om tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste ved voldgift er bare bindende når avtalen om voldgift er inngått etter at konflikten oppstod.

En voldgiftsavgjørelse hindrer ikke myndigheten i å pålegge forpliktelser eller fatte andre vedtak i medhold av loven.

§ 11-5 *Brukerklagenemnda for elektronisk kommunikasjon*

Bruker av elektronisk kommunikasjon kan fremsette klage på leveringspliktig tjeneste, jf. § 5-1 og tjeneste der en eller flere tilbydere har sterk markedsstilling, jf. § 3-1. Klagen rettes til Brukerklagenemnda for elektronisk kommunikasjon.

Myndigheten kan gi forskrifter om Brukerklagenemnda, herunder om endring i virkeområde, nærmere organisering, omfang og finansiering.

§ 11-6 *Klage over enkeltvedtak*

Departementet avgjør klager over enkeltvedtak. Post- og teletilsynet gjør med hjemmel i eller i medhold av denne lov.

Klagen skal fremsettes overfor Post- og teletilsynet, jf. forvaltningsloven § 32. Post- og teletilsynet skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, jf. forvaltningsloven § 33. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger skal den avvises. Dersom det ikke er grunn til å omgjøre klagen, skal klagesaken uten ugrunnet opphold oversendes departementet.

Departementet skal avgjøre klagesaken så snart forsvarlig saksbehandling gjør det tilrådelig, jf. forvaltningsloven § 33.

Bare departementet kan treffe avgjørelser som nevnt i forvaltningsloven § 42.

Vedtak som departementet gjør kan ikke påklages til Kongen.

§ 11-7 *Omgjøring*

Kongen kan omgjøre eller oppheve Post- og teletilsynets vedtak i saker etter § 10-2 når de er av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning. Underretning om at departementet har tatt opp et vedtak til vurdering må sendes partene innen fire uker. Underretning om at et vedtak er endret eller opphevet må sendes partene innen tre måneder. Fristene etter dette ledd løper fra Post- og teletilsynets vedtak.

Kapittel 12 Gebyr, vederlag, ekspropriasjon og straff

§ 12-1 Gebyr

Post- og teletilsynet kan kreve gebyr til dekning av kostnader knyttet til forvaltningsoppgaver etter denne lov.

Gebyr kan pålegges tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester og aktører i markeder for utstyr for elektronisk kommunikasjon. Det samme gjelder den som får tilgang til frekvens-, nummer-, navn- og adresseressurser.

Pålegg om å betale gebyr skal dekke Post- og teletilsynets relevante kostnader. Utgifts- og inntekts-siden av Post- og teletilsynets budsjett skal offentliggjøres årlig.

Pålegg om gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Myndigheten kan gi forskrifter om gebyrer til Post- og teletilsynet.

§ 12-2 Vederlag

For å fremme effektiv bruk av ressurser kan det kreves vederlag for tilgang til frekvens-, nummer-, navn- og adresseressurser. Vederlaget kan fastsettes ved vedtak eller ved at ressursene tildeles etter auk-sjon eller annen konkurranse.

Krav om vederlag er tvangsgrunnlag for utlegg.

Myndigheten kan gi forskrifter om vederlag, her- under innkrevningen og måten vederlaget skal innkre- ves på.

§ 12-3 Ekspropriasjon

Kongen kan gjøre vedtak om eller gi samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til fast eiendom for anbringelse av elektronisk kommunika- sjonsnett og utstyr for elektronisk kommunikasjon.

For å ivareta det offentlige eller brukernes inter- esser i en hensiktsmessig bruk av ressurser som nyt- tes eller kan nyttes til elektronisk kommunikasjon, kan Kongen gjøre vedtak om eller gi samtykke til eks- propriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til elek- tronisk kommunikasjonsnett og utstyr for elektronisk kommunikasjon. I denne sammenheng kan Kongen også vedta eller gi samtykke til ekspropriasjon av ei- endomsrett eller bruksrett til fast eiendom som nyttes i driften av elektronisk kommunikasjonsnett og elek- tronisk kommunikasjonsutstyr.

Det skal ytes vederlag for den byrden ekspropri- asjonsvedtaket antas å påføre eieren eller den bruks- berettigete. Dette gjelder likevel ikke hvis formålet er å knytte eiendommen til elektronisk kommunika- sjonsnett. Vederlaget fastsettes ved skjønn, med min- dre partene blir enige. I lensmannsdistrikt skal skjøn- net holdes som lensmannsskjønn. Kongen kan like- vel gjøre vedtak for den enkelte sak om at skjønnet skal avholdes som rettslig skjønn. Skjønnet har ikke

utsettende virkning for gjennomføringen av ekspro- priasjonsvedtaket.

Eier eller bruksberettiget kan kreve at elektronisk kommunikasjonsnett og utstyr for elektronisk kom- munikasjon flyttes eller fjernes fra eiendommen der- som dette er nødvendig av hensyn til en hensiktsmes- sig utnyttelse av eiendommen eller bruksretten. Ved manglende enighet skal kravet avgjøres ved skjønn. Det samme gjelder eventuelle krav om tilbakebeta- ling av vederlag mottatt etter tredje ledd i forbindelse med krav om flytting eller fjerning.

Paragrafene i lov 23. oktober 1959 nr. 3 om or- eigning av fast eigedom gjelder tilsvarende så langt det passer. Myndigheten kan gi nærmere forskrifter om når ekspropriasjon etter denne paragraf kan skje og om inngrepets omfang.

Det kreves særskilt tillatelse etter veglova for å anbringe elektronisk kommunikasjonsnett eller ut- styr for elektronisk kommunikasjon over, under, langs eller nær offentlig veg, når dette er fastsatt i veglova.

§ 12-4 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer be- stemmelser i denne lov eller forskrifter gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter eller fengsel inn- til seks måneder, eller begge deler, med mindre annet følger av annet ledd.

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer taushetsplikt etter § 2-9 straffes som bestemt i første ledd. Hvis hensikten er å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning eller gjerningspersonen i slik hensikt på annen måte utnytter opplysninger som er omfattet av taushetsplikt etter § 2-9, kan fengsel i inntil tre år anvendes.

Medvirkning straffes på samme måte.

Kapittel 13 Avsluttende bestemmelser

§ 13-1 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Fra samme tid oppheves lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven) og lov 25. juni 1999 nr. 50 om standarder ved overføring av fjern- synssignaler.

§ 13-2 Overgangsbestemmelser

Enkeltvedtak og forskrifter med hjemmel i tele- loven eller eldre lover på området for elektronisk kommunikasjon og som er i kraft ved denne lovs ikrafttredelse skal fortsatt gjelde. Herunder opprett- holdes forpliktelser som er pålagt tilbyder med sterk markedsstilling med hjemmel i eller i medhold av lov, inntil markedsanalyse er gjennomført og nye en-

keltvedtak med hjemmel i denne lov er iverksatt. Ved behov kan myndighetene treffe vedtak om opphør av forpliktelser for tilbyder med sterk markedsstilling.

Nasjonale frekvensplaner og nasjonale nummerplaner som er fastsatt med hjemmel i teleloven eller telegrafloven og som er i kraft ved denne lovs ikrafttredelse videreføres.

Klager som er under behandling hos klageinstansen når loven trer i kraft skal behandles etter denne loven. Megling som er igangsatt når loven trer i kraft følger reglene i teleloven.

§ 13-3 Endring i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov skal § 151 b første ledd lyde:

Den som ved å ødelegge, skade eller sette ut av virksomhet informasjonssamling eller anlegg for energiforsyning, kringkasting, *elektronisk kommunikasjon* eller samferdsel volder omfattende forstyrrelse i den offentlige forvaltning eller i samfunnslivet for øvrig, straffes med fengsel inntil 10 år.

2. I lov 24. juni 1915 nr. 5 om kontroll med post og telegrafforsendelser og med telefonsamtaler skal § 1 annet ledd lyde:

Utenfor krigstid kan kontrollen bare settes i verk overfor personer som mistenkes for noen overtredelse av lov om forsvarshemmeligheter av 18. august 1914, den borgerlige straffelovs kapitler 8, 9, 12, 13 eller 14, *lov DDMM2003 nr. XX om elektronisk kommunikasjon § 12-4*, eller lov av 14. mai 1917 om salg og utførsel av fødevarer mv. § 5.

3. I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål skal § 204 nr. 2 annet og tredje punktum lyde:

Tilsvarende gjelder for vitne som har taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid for familievernkontor, postoperatør, tilbyder eller installatør av elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste, eller statens lufthavnselskap. Tilsvarende gjelder også for vitne som har lovbestemt taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid i teknisk kontrollorgan.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

4. I lov 9. juli 1923 nr. 1 om anbringelse av signaler og merker for målearbeider skal § 1 annet ledd lyde:

Nåværende lov gjelder ikke målearbeide som utføres i henhold til *lov DDMM2003 nr. XX om elek-*

tronisk kommunikasjon § 12-3. Derimot kommer den til anvendelse på målearbeider som utføres for arbeider i vassdragene, på jordskiftmålinger og på målearbeider etter veglova.

5. I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard skal § 3 lyde:

Lovene om offentlige tjenestemenn, om betaling for offentlige forretninger, om mynt, mål og vekt, om formidling av landsdekkende postsendinger, om *elektronisk kommunikasjon*, om arbeidervern og om arbeidstvister skal gjelde for Svalbard med de endringer som Kongen fastsetter av hensyn til de stedlige forhold.

6. I lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom skal § 30 nr. 2 lyde:

2. *Lov DDMM2003 nr. XX om elektronisk kommunikasjon § 12-3*.

7. I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5 b tredje ledd skal lyde:

Unntakene i første ledd gjelder ikke når tjenestene omsettes eller formidles av tilbyder av *elektronisk kommunikasjon* ved bruk av *elektronisk kommunikasjonstjeneste* og vederlaget for tjenesten oppkreves av den som yter *kommunikasjonstjenesten*.

§ 48 a skal lyde:

Når særlige hensyn gjør det nødvendig, og det foreligger mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, kan Skattedirektoratet, eller den direktoratet gir fullmakt, pålegge tilbyder av tilgang til *elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste* å gi opplysninger om navn og adresse til en abonnent som ikke har offentlig telefonnummer, telefaksnummer eller personsøkenummer.

8. I lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) skal § 2 b første ledd lyde:

Det er forbudt i næringsvirksomhet uten mottakerens forutgående samtykke å rette markedsføringshenvendelser til forbrukere ved hjelp av *elektroniske kommunikasjonsmetoder* som tillater individuell kommunikasjon, som for eksempel elektronisk post, tekstmelding til mobiltelefon, telefaks eller automatisert oppringningssystem (talemaskin).

9. I lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. skal § 74 niende ledd lyde:

Partane betaler elles jordskiftekostnadene så nær som fast kontorhald, porto, *elektronisk kommunikasjon* og løn, skyss- og kostpenger til tenestemennene.

10. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 118 første ledd annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for vitne som har taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid for familievernkontor, postoperatør, tilbyder av tilgang til *elektronisk kommunikasjonsnett* eller *elektronisk kommunikasjonstjeneste*, *elektronisk kommunikasjonsinstallatør*, eller statens lufthavnselskap.

§ 211 første ledd skal lyde:

Brev, telegram eller annen sending som besittes av en postoperatør eller en tilbyder av tilgang til *elektronisk kommunikasjonsnett* eller *elektronisk kommunikasjonstjeneste*, kan ved rettens kjennelse beslaglegges dersom sendingen etter reglene i §§ 203 og 204 vil kunne beslaglegges hos mottakeren, og mistanken gjelder en handling som etter loven kan medføre straff av fengsel i mer enn 6 måneder.

§ 216 a tredje ledd skal lyde:

Kommunikasjonsavlytting kan bestå i å avlytte samtaler eller annen kommunikasjon til og fra be-

stemte telefoner, datamaskiner eller andre anlegg for *elektronisk kommunikasjon* som den mistenkte besitter eller kan antas å ville bruke.

11. Lov 1. juli 1999 nr. 50 om standarder ved overføring av fjernsynssignaler oppheves.

12. I lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser skal § 2 første ledd bokstav c lyde:

c. Rettssubjekter som driver virksomhet innenfor sektorene vannforsyning, energi, transport eller *elektronisk kommunikasjon* i den grad de foretar anskaffelser som er knyttet til denne delen av virksomheten. Dette gjelder likevel bare i den utstrekning rettssubjektet

1. er gitt særlige eller eksklusive rettigheter av offentlig myndighet til å drive virksomheten eller
2. er kontrollert av det offentlige.

B.

Stortinget ber Regjeringen om at plikten til å lagre trafikkdata i en bestemt periode skal forelegges Stortinget til godkjenning, jf. Innst. O. nr. 121 (2002-2003) om lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven).

Oslo, i samferdselskomiteen, den 6. juni 2003

Petter Løvik
leder

Bjørgulv Froyn
ordfører